Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 277 (16500) | 1983 оной декабриин 2, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

...ЛООМОЁО ...АЙНААР ...ГЛУУЛАЯЛ!

...ноомые саг соонь суглуулжа, фермэ, гүүртэ... тусхай машинаар хэршэжэ, бусад тэжээл... ...да эдюулхэдэ, тон шэмэтэй һайн хоол боло... ...рэниие халуун үһанда гү, али ууралда һай... ...элдэб минеральна зүйлнүүдые холилсоод, ...хамта эһээгээд, үнеэдтэ эдюулхэдэ һүн ха... ...һаргадаг гэжэ малшад, һаалиһан бүхэн мэ...

...ган гасуур болоһон, үбһэ тэжээлэй хо... ...нүүдтэ республикын олонхи колхоз, совхо... ...бласть, хизаарнуудһаа асарагдаһан һолоомоор ...эдеэлүүлжэ ондо оруулдаг байгаа ха юм. ...ой хэды ехэ гаргашатайгаар, хүшэр хүндөөр ...һаниие мартахын яашье аргагүй. Хэрбээ мү... ...нуудай сабшалан дээрэһээ абтаһан үбһэнэй ...ой өөрынь үнэ сэнгэй 5-6 түхэригтэ болохо... ...рэһээ асарагдаһан һолоомоной центнер бүхэ... ...аяар 13—15 түхэригтэ хүрэдэг бэлэй. Гадна ...нартай байгааб гэжэ баһал мартажа болохо...

...а байгша ондо республикын бүхы шахуу райо... ...тарянай һайн ургаса абтажа, хаа хаанагүй ...гараа. Ургасын һая хүряагдаад байхада, Ка... ...р-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Хяагтын, Улаан-Үдын ...ьбе районуудай колхоз, совхозуудай тарялан ...үбэнүүдые бүрхөөһэн һолоомоной бухалнууд ...малша, малша хүнүүдэй нюдэ баясуулан байг...

...һайнаар хэрэглэжэ шадаа һаа, тон ехэ шэмэтэй... ...е тэжээл гээшэ aаб даа. Илангаяа мүнөө жэл... ...нгүүдтэ орой болотор хура бороотой байжа, ...эдеэшээд, эхэнхи һолоомониинь ногоон зандаа, ...н ногооноо, хагдаранги үбһэнһөөшье дээшээ ...ал.

...олохон колхоз, совхозууд таряалангай һолоо... ...абаха хүдэлмэриие хангалтагүй муугаар эм... ...й мэдээгээр районуудта энэ тэжээл бэлэдхэ... ...75 процент дүүргэгдээ. Бэшүүрэй, Зэдын, ...нэй, Хурамхаанай районуудай зарим ажахы... ...айнгаа хахадайньшье һолоомые абаагүй байха

...доторoo Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Хо... ...дын районууд лэ һолоомо суглуулжа абаха ...нхэй.

...луун хүдэлмэриин үедэ хуряалга-зөөлгын тус... ...үүдые эмхидхээд, бүхы машина, техникын хү... ...үбаарилан табижа, эдэ районуудай олонхи ...ряагаа хуряахатаяа хамта полиин һолоомые ...моо. Мухар-Шэбэрэй районой «Заганский» кол... ...ын хоёр комплекс (начальнигуудынь И. П. Фи... ...Калашников) бүри ноябриин эхеэр бүхы һо... ...нагшуургаар татажа, полинуудай захада со... ...ехыень удаан хадагалхаар тюгүүд болгон баг... ...д байба. Баргажанай районой Уланай колхоздо ...табьяа агроном Б. О. Гармаевай хүтэлбэрил... ...лэдхэлгын звено таряалангай ехэнхи һолоомые ..., малай үбэлжөөнүүдтэ зөөгөө. Улаан... ...һуралсалай «Байгал» ажахыда механизатор... Кружаев, Д. А. Габаев гэгшэдэй даадаг хоёр ...болзортo 20 мянган центнер һолоомо сомоо, ...ан центнерынь тюгүүд болгоо. Иимэ жэшээнүүд ...бии. Мүнөө хаа хаанагүй урин дулаан, саһа бага... ...о байһаниие һамбаашалжа, таряалангууд дээрэ ...уу суглуулха, һурилхэ, аргатайл һаань, багсалан ...үүртэ, отарануудта зөөхэдэ ехэл таатай саг тудаад ...лэн ажахы бүхэндэ машина, техникэшье яһала ...ха юм. Ингээд саһанай ехээр орожорхёогүй... ..., энэ хүдэлмэридэ трактор, машина, хүн зо... ...табяад, эршэмтэйгээр хүдэлгэхэ шухала. Эндэ ...рядай гуримда ороһон бригада, звенонууд ехэ ...эргэтэй. Тэдэнэр гансашье ургаса ехээр абаһа... ...бэшэ, мүн һолоомо элбэгээр суглуулжа, та... ...бэрлэһэнэй түлөө ажалай гол болон нэмэлтэ ...ёһотой ха юм. Һолоомо суглуулга дээрэ хү... ...жалай түлөөһые зүбөөр тогтоохо, һайнаар ур... ...шэ ехэ удха шанартай.

...өө һолоомо хуряалгые түргэдхэхэ шухала бо... ..., саһанай ехээр орожо, хүр хүнгэрэг хаяжар... ...оли дээрэ байһан бухалнуудые суглуулхань һу... ...болохо, гээлтэдэшье орохо бшуу.

...сагтаа абтаагүй һолоомон хабартаа газар эл... ...ргадуудта һаад ушаруулжа, хүдэлмэриин ша... ...адаг, механизаторнууд тэрэниие галдаха баа... Ингэжэ эсэстээ үнэтэй тэжээл хэндэшье хэ... ...дог гээшэ.

...тиимэ юумэн тохёолдохо ёһогүй. Таряалан дээ... ...бүхы һолоомон абтаха, малай тэжээлдэ үр... ...гдэхэ, хүр оруулагдаһан, нөөсэлэгдэһэниинь ...хадагалагдаха зэргэтэй. Зүбөөр соможо, няг... ...һан, багсалагдажа тюгүүд болгогдоһон, хушаг... ...он 2—3 жэлдэшье хадагалагдахадаа ехэ муу...

...ндэ ёһотойл һайн, ашаг шэмыень дээшэлүүлэ... ...болохынь тула тэрэниие хэршэхэ, үбһэнтэй, ...онтой холихо, шанаржуулха тусхай оньһон тү... ...эй цехүүд ажахы бүхэндэ шахуу бии. Рес... ...орнай тэжээл буйлуулха 488 цех тоологдоно. ...һолоомо халуун ууралда дэбтээхэ, эһээхэ, хи... ...болон бусад шэмэтэ бодос холилсохо хүсэ ехэ... ...түхеэрэлгэтэй цехүүдшье олон.

...жэлдэ үбһэ тэжээлэй элбэгтэ найдаад, һанаагаа ...амараад, зарим ажахынуудай тэдэ цехүүд соо... ...ха таряа эһээгээд, харин һолоомо ёһоор буй... ...оһониинь, тэрэниие хэршэншьегүйгөөр мал... ...өөд байдаг болоһониинь хүлисэшэгүй. Һолоо... ...но аргаар шанаржуулха, кальцинированнэ со... ...на зүйлнүүдые холилсожо буйлуулха арганууд ...хэрэглэгдэнэгүй. Үнэндөө һолоомые бүхы заа... ...буйлуулаад, малда эдюулээ һаа, хэды ехэ ...алмагдаха гээшэб, бусад тэжээлдэшье гори... ...болохо ушартайл.

...таряалангай һолоомые сэбэрээр суглуулжа, со... ...тэрэниие тэжээлдэ зүбөөр, үргэнөөр хэрэглэхэ ...малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ шухала асуудал... ...болоно. Мүнөө таряалан, сабшалан дээрэ ...гаргаха, техникэ заһабарилха гэхэ мэтэ ажал... ...хүдэлмэриие баһал эршэмтэйгээр ябуулха ...нүүд бүхы хэмжээ абаха ёһотой.

ТАСС ...ШЭНЭ ҺОНИН

...Т ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ...БАРИГШАДАЙ УРЯА

[illegible]

19.45 20.00 20.30 1.00

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

БАМ-ай РЕЛЬС—БАУНТДА

БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад байгша ондо Баунтын районой Таксимо станци хүрэтэр түмэр замай рельс табиха гэһэн уялга абаад, габшагайгаар хүдэлжэ байна. Жэлэй эхинһээ хойшо түмэр замай дүшэн юһэн томо, багашье хүүргэ, уһа урадхуулха жаран хоёр сорго хабсаргажа, арбан хоёр миллион кубометр хайр шорой түмэр замай далан дээрэ адхаһан байна. Хүүргэ баригшад, түмэр замай рельс табигшад, жолоошод болон механизаторнууд бэе бэедээ туһалалсан ажаллажа, жэлэй эхинһээ зуун хорин километртэ рельс табижа, Улаан-Макит станци хүрэжэ ерэбэ. Тиигэжэ Баунтын районой газар дээгүүр түмэр замай рельс табигдажа эхилэгдээ.

— Таксимо станци хүрэтэр хорин хоёр километр рельс табихамнай үлөө. Декабриин 22 болотор энэ ажалаа дүүргэжэ, түрүүшын поездые Таксимо хүрэтэр асархамнай, — гэжэ «Буряадай комсомол» отрядай гэшүүн Дмитрий Бальжинов мэдүүлнэ. Буряадай участогай барилгашад арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

К. ЖАМЬЯНОВ, манай корр.

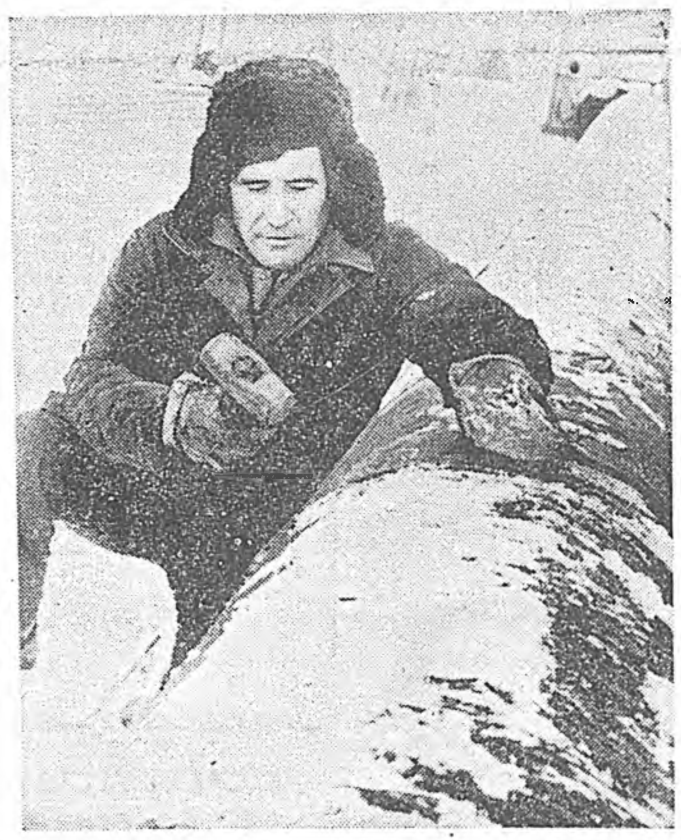
ТҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРҺООР

«Забайкаллес» нэгэдэлэй зарим предприятинууд модо хэмжүүрлэн тайралгада автоматшуу лининүүдые тодхожо эхилэнхэй. Онохойн модоной комбинадай И. И. Кузнецов, Байгалай модоной баазын — Ю. Р. Третьяков, Клюевскэ леспромхозой — В. Н. Полонов, Сэлэнгын модоной баазын — Г. И. Перов болон А. Л. Муравьевой хүтэлбэрилдэг бригаданууд бүтээсэ ехэтэй энэ оньһон түхеэрэлгые һайнаар хэрэглэжэ, үндэр амжалта туйлана.

Эдэ бригадануудай коллективүүд XI табан жэлэй эхиндэ социалис мүрысөөнэй хэлсээ баталжа, миллион кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха уялгануудые абаһан байна.

Мүнөө «миллионтоной» ажал хэр зэргэ ябана гээшэб? И. И. Кузнецовой бригада гурбан жэлэй социалис уялгануудые дүүргэһэн тухайгаа ноябрь һарын тэнгээр элидхээ. Тус коллектив табан жэлэй эхилһэнһээ хойшо 600 мянган кубометрһээ үлүү модо хэмжүүрлэн тайраа. Ю. Р. Третьяковой, А. Л. Муравьевой бригаданууд түсэбтэ даабаряа, социалис уялгаяа һаяын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь.

Н. ОРЛОВ.

Табадахи разрядай бензорезчик Виктор Викторович Ерофеев «Жилгражданстрой» трестын 5-дахи СМУ-гай В. Г. Губаевай хүтэлбэрилдэг прорабска участогта хүдэлдэг юм. Тэрэ канализационно ба напорно коллекторто хүдэлхэдөө, ажалаа һайн мэдэнэ, түсэбөө 120 процентээр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. В. Ерофеев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДАЙНАЙ АЮУЛЫЕ ЗАЙСУУЛХЫН, АМГАЛАН ТАЙБАН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

ШУУД СЭХЭЭР МЭДҮҮЛНЭ

«Мүнөө Галина Хомякова бидэ хоёр физико-математическа факультедэй 1-дэхи курсын студентнэрбди. Загарайнгаа райондо һургуулиин һурагша ябахадаа, түрэл «Дружба», Онохойнгоо совхозуудта туһалдаг байгаабди. Олоһон олзо мүнгэнэймнай хубинь эб найрамдалай жасада дамжуулагдадаг һэн. Дээдэ һургуулида ороһон үеһөө амгалан тайбан байдалай түлөө хүдэлөөндэ хабаадалга тон шухала гэжэ бүри гүнзэгыгөөр мэдэрээбди. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын районой «Заветы Ильича» колхоздо 4 үдэрэй туршада туһалаа һэмди. Үрэ жэмэсэй ба овощой баазада хүдэлжэ олоһон мүнгэеэ мүн лэ энэ жасада дамжуулаабди. ССО-гой бүридэлдэ 600 шахуу студент үнгэрһэн зун хүдэлөө. Эдэнэр мүн лэ ёһотой патриодуул байһанаа харуулаа юм», — гэжэ Буряадай багшанарай институтда һурахаар мүнөө жэлдэ ороһон Надежда Солдатова хөөрөө һэн.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалда ерээдүйн багшанарай өөһэдынгөө сэгнэлтэ үгэхэһөө гадна, гүрэн түрынгөө политикые бүримүһэн дэмжэжэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хубитаяа оруулжа байһаниинь һайшаалтай бшуу. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой Мэдүүлгэ тушаа эндэ болоһон суглаанда байхадаа, институдай багшанар, студентнэр саашадаашье һуралсал, хүдэлмэреэ эмхи журамтайгаар эмхидхэхээр, ерээдүйнгөө мэргэжэл һайса шудалхаар эрмэлзэн зоригжонхой гэжэ элирбэ.

— Американ ядерна ракетэнүүдэй Баруун Европодо тараан тодхогдожо эхилһэн ушар совет хүн бүхэнэй, бүхы дэлхэйн түрүү үзэл бодолтоной зүгһөө буруушаагдана, — гэһэн үгэнүүдээр институдай комсомолой комитедэй секретарь, парткомой гэшүүн А. А. Елаев суглаа нээбэ.

«Сошордомо, аюултай энэ ушар ямар ехэ хохидолто хойшолонтой байжа магад бэ гэжэ хүн бүхэн һайса ойлгоно. Бидэнэр, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үлэсхэлэн хооһон, гашуудалта үеын үхибүүдтэ «дайн» гэһэн үгын соностоходо, дааншье һаа ехэ зэбүүрхэл досоомнай түрэнэ. Хатуу шанга ядерна буу зэбсэгэй хэрэглэгдээ бол, Холбоото Штадуудай өөһэдөө бараг гарасалдахабди гэһэн тэнэг бодол дэлхэйн хүн зониие гайхуулһаар. Бата бэхи жагсаалаар, политическэ һэргылэмжээрээ НАТО-гай оронуудай хархис һэдэлгэдэ харюусахабди» гэжэ биолого-химическэ факультедэй ботаникын кафедрые даагша И. П. Быков олоной урда батаар мэдүүлбэ.

Дээдэ һургуулиин 3-дахи курсын студентнэр Эльвира Балданова, Маргарита Нестерик гэгшэд удаа дараалан үгэ хэлэхэдээ, «Тохёолдоһон эрхэ байдалда Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй абаһан шиидхэбэринүүдые бүримүһэн дэмжээд, эб найрамдалай жасада зэлжээтэ коммунис субботник үнгэргэе гэжэ бусадые уряалба.

«66 жэлэй туршада социалис орондо ажаһууха үедөө манай дари хуурай байгаа, байхашье гэжэ баталнабди. США-гай дай жүрөөдэһэн политикада бодото харюу үгэхэ хүсэн манда бии. ЧССР-эй, ГДР-эй газар дээрэ оперативно-тактическа ракетэнүүдые тодхолгые түргэдхэхэ гэһэн шиидхэбэриие бүримүһэн дэмжэнэбди» гэжэ педагогикын кафедрын ахалагша багша Т. Б. Санжиева, физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй партбюрогой секретарь А. Н. Постников гэгшэд мэдүүлбэ. КПСС-эй түүхын кафедрые даагша В. В. Морохоев үгэ хэлэхэдээ, «Эб найрамдал» гэһэн үгэтэйгөөр Совет гүрэн мүндэлөө һэн, энэ хадаа мүнөөдэршье бүхы политикымнай гол шэглэлынь болоно гэжэ тэмдэглэбэ. США-гай болон НАТО-гай бусад оронуудай ядерна шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые ехээр бүтээжэ байһан сагта Эхэ оронойнгоо бэеэ хамгаалхы шадал бэхижүүлхэ гээшэ гол зорилгомнай мүн» гэбэ. Тиимэһээл эрхим һуралсал, эб найрамдалай жасада мүнгэ зөөри дамжуулха тухай суглаанда абтаһан тусхай хандалга соо хэлэгдэнхэй.

Г. ДАШЕЕВА, манай корр.

«ДАЙ ҮҮДХЭГШЭД ҮГЫ БОЛОГ!»

«Манай түби дэлхэй дээрэ «першингнүүдэй» тодхохо газар үгы!» гэһэн томо гэгшын үзэгүүдээр бэшэгдэһэн лозунг холоһоо харагдана. Улаан булан соо хүн зон дүүрэн.

—Советскэ Союзай Коммунис партиин Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Юрий Владимирович Андроповой хэһэн Мэдүүлгэ эдэ үдэрнүүдтэ бүхы дэлхэйн хүн зоной сэдьхэл бодолые хүлгүүлһэн дохёо шэнгеэр соностожо байна гэжэ Улаан-Үдын «Бурятшвейбыт» нэгэдэлэй хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ тусхайта пенсионер С. А. Петушинова хэлэбэ. —Сагаан байшангай гэмээр Европодо амгалан байдалай саашадаа үргэлжэлхэнь һэжэглэмээр болобо. Нүхэр Андроповой хэһэн Мэдүүлгые би хоёр гараа үргэн дэмжэнэб. Далайн саадахи империалистнууд, манай гүрэнэй иимэ эрид шанга хэмжээ абахыень баадхаад байна гээшэ. Хэрбээ ядерна хүсэ шадалдаа найдаа юм һаань, бидэшье дутуу бэшээ мэдүүлхэ ёһотоймнай сохом. Үхэлтэ дайнай хохидолые минии үеын хүнүүд һайн мэдэхэ, Хоёр ахамни дайнһаа бусангүй, үхи хүбүүдынь үншэрөө бэлэй.

Нүхэр Ю. В. Андроповой хэһэн Мэдүүлгые дэмжэлгэдэ зорюулагдаһан митингдэ үгэ хэлэһэн нүхэд В. Брянская, И. Возный, «Новинка» ательегэй эсхэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат В. Е. Викулина гэгшэд энэ Мэдүүлгые үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ байһан тухайдаа, гансал габшагай, бүтээсэ ехэтэй ажалаараа эб найрамдалай бэхижэхэ хэрэгтэ туһалха тухайгаа мэдүүлжэ, табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхые бүхы нүхэдөө уряалһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан, мүнөө хубсаһа эсхэгшээр гушаад жэлдэ хүдэлжэ байһан В. А. Лошкарев иигэжэ мэдүүлбэ: «Нюдэнэймнай нёлбоһоной үшөө хатаадүй, бэеымнай шархын үшөө эдэгээдүй байхада, манда ямар дайн хэрэгтэйб?! Дайн манда огто хэрэггүй! Дай үүдхэгшэд үгы болон тонилог!».

В. ТОКТОХОЕВА.

ГАЛААР НААДАХАНЬ АЮУЛТАЙ

Дайн сэрэгэй аюул хүн зондо хэды ехэ гай тодхор, үхэл хосорол, уйдхар гашуудал тохёолдуулдаг бэ гэжэ манай үеын хүнүүд һайн мэдэхэ. Би өөрөө 1941 онһоо 1945 он болотор Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан хүм. Бүхы юумэ үзэгдөө, харагдаа. Ойро зуурашье мартахын аргагүй.

Теэд мүнөө газар дэлхэй дээрэ байһан бүхы юумые, олон мянган жэлдэ хүн түрэлтэнэй байгуулһан хамаг гайхамшагта бүтээлнүүдые, соёл культурые хэдэн зуу дахин үнэһэн тоброг болгохо хүсэтэй буу зэбсэгэй түхеэрэгдээд байхада һанаа амар һуухын яашье аргагүй. Ядерна дай жүрөөдэжэ, эдэ зэбсэгүүдые хизааргүй ехээр бүтээжэ, дэлгэрүүлжэ байһан империалис хүсэнүүдэй амыень дээд байхада, һанаа амаршье аргаар татаха хэрэгтэй. Галаар наадахадань аюултай гэжэ тэдэ галзуурһан нохосуудта үшөө дахин һануулха ёһотой. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ дэлхэйн бүхы арадууд жагсан бодохо ёһотой, бодожошье байна.

Америкын зонхилогшод шэнгеэр аашалһан гитлеровскэ фашистнуудай хуби заяанай ямараар дүүрэһыень мэдэнэбди.

Энээн тухай манай Совет гүрэн, бусад социалис оронууд хэзээдэ һануулан хэлэдэг, мүнөөшье дабтан хэлэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой Мэдүүлгэ уншахада, тэрээн соо манай парти, правительствын эб найрамдал хамгаалха, дэлхэйн аюулгүйе сахиха тухай бүхы һанаа сэдьхэлээ табижа байдагынь тобойсо харагдана.

Совет арад ленинскэ Коммунис партияа улам нягтаар тойрон жагсажа, эб найрамдал хамгаалхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэнэ, хэтэрһэн ямаршье дайсанай хамарыень һамна сохихо хүсэ шадалаа хэзээдэ бэлэн байлгаха гэжэ бидэ мэдэнэбди. Тэрэнэйл түлөө хүдэлнэбди.

Би дүшэн жэлдэ багшалааб. Үхибүүдтэ, манай ерээдүйн эрхэтэдтэ һайн һайханиие, хүнэй сэбэр арюун ябадалые түхөөхэ, совет арадай баатарлиг ёһо заншалнуудай жэшээ дээрэ тэдэниие хүмүүжүүлхэ гэжэ ходо оролдожо ябадагби. Манай залуу үетэн, үхибүүд гансашье эрхим дээдын эрдэм, мэргэжэл ехэтэй хүнүүд болохо бэшэ, мүн хэрэгтэй болоо һаань, Эхэ ороноо, бүхы дэлхэйн социалис байгуулалтые хамгаалхаар бэлэн байха ёһотойл патриодууд болохо зэргэтэй.

Т. БАГАДАЕВ, үнинэй багша, ажалай болон дайнай ветеран. Хяагтын район.

«ҮҮСХЭЛЭЭ УЛАМ ҮРГЭДХЭХЭБДИ»

Манай Сотниковын шубуунай фабрикын хүдэлмэрилэгшэд амгалан байдал аршалан хамгаалха хэрэгтэ саг үргэлжэ туһа нэмэриеэ оруулдаг, ганса уряа үгэнүүдээр хизаарлаад байдаггүй юм. Жэшээлхэдэ, фабрикымнай түлөөлэгшэд, һая эб найрамдалай совет жасада 2859 түхэриг мүнгэ оруулаа һэн. «Американ [illegible] ракетэнүүдые Европодо тараан тодхохо түсэбүүдэй бэелүүлэгдэбэл, өөһэдынь арадуудта, бүхы хүн түрэлтэндэ тохёолдуулагдажа боломо аюултай хойшолонгууд тухай дахин бодожо үзэхыень совет хүтэлбэрилэгшэд США-гай болон Баруун Европын гүрэнүүдтэ тон зүйтэйгөөр хандаба» гэжэ коллективэй суглаан дээрэ фабрикын түлөөлэгшэ К. П. Халтанов онсолон хэлээ һэн. Бусадшье үгэ хэлэгшэд ядерна зэбсэгүүдые хороохо тухай хэлсээнүүдэй баталагдабал, бүхы арадуудай аша туһада ха юм гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Эб найрамдалай совет жасада туһа нэмэри оруулха талаар республиканска комиссиин харюусалгата секретарь Т. З. Гармаев фабрикын хүдэлмэрилэгшэдтэ тусхай бэшэгээр халуун баярые хүргөө, уряалаа.

А. ХАМАГАНОВ, фабрикын ахалагша юрисконсульт.

ПАРТИТАЯА, АРАДТАЯА ХАМТА

Социалис интернационализмын ба патриотизмын, ажалдаа үнэн сэхээр хандалгын мэдэрэлые совет хүнүүдтэ зохёохы ажалаараа бэхижүүлхэ, политическэ һэримжые, буржуазна номнолдо эбсэшэгүй хандасые арад зондо хүмүүжүүлхэ гээшэ бүхы үеын уран зураашадай эрхэтэн ёһоной уялга болоно гэжэ СССР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин ноябриин 30-да Москвада болоһон пленум дээрэ хэлсэгдээ. КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, нүхэр Ю. В. Андроповой Мэдүүлгын үндэһөөр уран зурагай искусствын мастернуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ.

Уран зураашадай холбоон партиин эб найрамдалта ленинскэ хараа бодолые нэбтэрүүлхэ талаар залан сэхэ хүдэлмэри ябуулдаг юм гээд элидхэл дотор, хэлэгдэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдээ. Совет уран бэлигтэнэй эдэбхитэйгээр хабаададаг «Плакат эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ», «Сатира эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ» гэһэн уласхоорондын выставкэнүүд энээниие батаар элирхэйлэн харуулаа.

США-гай ба НАТО-гай ээрэхэг түримхэй, булимтархы политикада эсэргүүсэн тэмсэлэг социалис оронуудай уран зураашадай, бүхы дэлхэйн соёлой түрүү үзэлтэй ажал ябуулагшадай хүсэлэй оролдолгонуудые нэгэдүүлхэ гэһэн үүсхэл энэ холбоон гаргаһан байна.

(ТАСС).

ХОЙТО ЗҮГЭЙ АРАДУУДАЙ СОЁЛ

МОСКВА. (ТАСС). Һайн дуранай бүлгэмүүдэй артистнууд гоё һайхан театрализованно амаршалгаар ноябриин 30-да Москвада хүдэлмэреэ дүүргэһэн конференцидэ хабаадагшадта хандаба. Энэнь Холын Хойто зүгэй бага арад үндэһэтэдэй соёл болон искусствын ямараар хүгжэөөгдэжэ байһые гэршэлэн харуулаа.

26 бага үндэһэтэдэй ажаһуудаг Российн Федерациин автономито округууд, областьнууд ба республиканууд эрдэмтэд, соёлой ба искусствын ажал ябуулагшад тэдэниие түлөөлһэн байгаа.

Түүхэтэ богони болзор соо аха дүү совет арадуудай эбтэй эетэй бүлэ дотор ажаһууһан Хойто зүгэй арадууд экономикоёо, соёл болбосоролоо үргэнөөр хүгжөөгөө гэжэ РСФСР-эй соёлой министрэй орлогшо В. М. Стригановай элидхэл дотор, хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдээ.

Чукча литератор Ю. Рытхэу, Алас-Дурна зүгэй дуушан нанаец Г. Ходжер, нивх уран зохёолшо В. Санги, манси поэт Ю. Шесталов, долган поэтесса О. Аксенова гэгшэдэй зохёолнууд СССР-эй болон гадаадын оронуудай олон арбаад хэлэн дээрэ оршуулагдаһан байна.

Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Түбэй байшан соо нээгдэһэн «Холын Хойто зүг» гэһэн экспозици конференци дээрэ болоһон хөөрэлдөөе өөрсэ янзаар нэмээһэн байха юм.

РАХМАНИНОВАЙ ХҮГЖЭМӨӨР ЗОРИГЖОНХОЙ

Москвагай консерваториин студентнэр Андрей Писарев ба Константин Щербаков С. В. Рахманиновай нэрэмжэтэ пианистнуудай бүхэсоюзна конкурсдо илажа гараба. Ородой агуу ехэ композиторай түрэһөөр 110 жэлэй ойдо зорюулагдаһан зохёохы ажалтанай тус мүрысөөнэй дүнгүүд Москвада ноябриин 30-най үдэшэ соносхогдоһон байна.

— Энэ һонирхолтой, үнэхөөрөө зохёохы ёһоной мүрысөөн болоо, — гэжэ жюриин түрүүлэгшэ СССР-эй арадай артист композитор Андрей Эшпай ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэһэн байна. — Юуб гэбэл, иимэ конкурсдо түрүүшынхеэ гансал авторай — манай ороной агуу ехэ композитор Рахманиновай зохёолнууд зэдэлээ гээшэ. Тэрэнэй хүгжэмые гүйсэдхэхын тула зохёолой удха гүнзэгыгөөр ойлгохо ёһотой, бэлиг шадабаритай байха хэрэгтэй юм. Жюриин лауреадууд гэжэ нэрлэһэн залуу артистнуудта эгээл иимэ шанар шэнжэ бии юм.

Консерваториин ехэ залда С. В. Рахманиновай нэрэмжэтэ пианистнуудай бүхэсоюзна конкурс баярай оршон байдалда хаагдаба. Зохёохы мүрысөөндэ илагшадта хүндэлэлэй шагналнууд барюулагдаһан, тэдэнэр концерт харуулһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев конкурсые хаалга дээрэ байлсаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

ХҮТЭЛБЭРИЛГЫЕ, ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫЕ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХА

УЛААН-ҮДЭ городой Железнодорожно районно партийна XXIII конференци боложо үнгэрөө. Партиин райкомой тоосоото элидхэл КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь И. М. Пытин хэһэн байна. Партиин райкомой болон шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ Улаан-Үдын авиационно заводой парткомой секретарь В. К. Агалов, Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлэй токарьнуудай комплексно бригадын бригадир И. М. Яковлева, Железнодорожно райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Н. Кукшинов, «Сибхиммонтаж» управлениин хабсаралга-бэлэдхэлэй участогай бригадир Б. А. Баглаев, «Бурятэнерго» РЭҮ-гэй ахамад инженер В. К. Шнайдер, ЛВРЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехэй мастер С. В. Бузаева, столовонуудай трестын 16-дахи столовын тогоошон Л. И. Шокарева, «Улан-Удэтрансстрой» трестын нэгэдэмэл профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ В. И. Бородин, 7-дохи поликлиникын ахамад врач С. П. Онищенко, районой прокурор А. П. Спиридонов, Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой машинист Н. Н. Лунтовский болон бусад үгэ хэлэһэн байна.

Железнодорожно район республика, город дотороо онсо шухала һуури эзэлдэг. Эндэ союзна мэдэлэй эгээн томо предприятинууд оршодог, инженерно-техническэ айхабтар олон мэргэжэлтэд хүдэлдэг. Районой партийна 149 эхин организацида 8680 коммунист тоологдоно, 9 партком хүдэлнэ, тэдэнэрэй хоёрынь райкомой эрхэтэй, цехэй 173 парторганизаци болон партийна 365 бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Бүхы коммунистнуудай 85 процентнь сэхэ үйлэдбэри дээрэ ажаллана.

Районой партийна организациин хүтэлбэри доро эндэхи ажалшад тоосоото үедэ — хоёр жэл арбан һарада түсэбтэ даабаринуудаа, абапан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ гараа. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ хойшо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 15,4 процентээр, ажалай бүтээсэ 12,6 процентээр дээшэлүүлэгдээ гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа бага зэргэ дээгүүр болоно. Продукци үйлэдбэрилгын ургалтын дүрбэнэй гурбан хубинь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаа, 11 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө үлүү худалдагдаа, арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ 18,4 процентээр ехэ болоо.

Үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулһанай, хүдэлжэ байһан предприятинуудые техническэ талаар хангаһанай ашаар промышленна үйлэдбэриин гол фонднууд 14,6 процентээр ургаа, «Бурятферммаш» заводой хоёрдохи ээлжээнэй, «Бурятцелинстрой» трестын түмэр-бетон зүйлнүүдэй заводой барилганууд ашаглалгада оруулагдажа, промышленна олонхи предприятинуудые шэнэдхэн үргэдхэхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдээ.

Районой барилгашад энэ үедэ 104 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хээ. Табан жэлэй эхилхэһээ хойшо районой хүн зондо 74 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра, һургуули, хүүгэдэй комбинат, 13 магазин, нийтын эдеэ хоолой 10 предприяти болон бусад барилганууд бүтээгдээ.

Социалис мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэнэй ашаар районой ажалшад Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойе гээгдэлдэ ороһон коллективгүйгөөр угтаа. Үйлэдбэриин 113 участок, мянга гаран ажалшад ойн баярай Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа, районой РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин шадамараар ябуулагдаһанай эсэстэ 55 цехэй, бригадын, участогай коллективүүд, 1500 гаран хүдэлмэришэд Агуу ехэ Октябриин 66 жэлэй ойн үдэртэ гурбан жэлэй түсэбтэ даабаря дүүргээд байгаа.

Тиигэбэшье элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд гол анхаралаа бии байгаа дутагдалнуудта, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудта хандуулһан байна. Илангаяа техническэ дэбжэлтые хэрэглэхэ, гараар хэгдэдэг ажалые хороохо, ажахын тоосоондо оруулагдаһан, хамтын подрядай гуримаар ажалладаг бригадануудые эмхидхэхэ хэрэгтэ анхарал бага табигдана. Иимэ баримтанууд Улаан-Үдын хирписын заводто, «Буржелезобетон» управлениин предприятинуудта, автотранспортна предприятида үзэгдэнэ гэжэ шүүмжэлэгдээ. Жэшээнь, автотранспортна предприятиин 171 бригадын миил зургааниинь хамтын подрядай гуримаар хүдэлнэ.

Ажалай, үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа, ажалай үдэрые гээхэ баримтануудай 30 процентээр хороогдоошье һаа, зарим предприятинуудта («Бурятферммаш» заводто, ЛВРЗ-дэ, хилээмэнэй 2-дохи заводто) биратай юумэн хэгдэнэгүй.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд транспортын хүдэлмэридэ ехэхэн анхаралаа хандуулаа. Юуб гэхэдэ, эндэ 15 мянга гаран хүн, тэрэ тоодо 1100 коммунис хүдэлнэ бшуу. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхилхэһээ хойшо түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэриие хүгжөөлгэдэ ба шэнэдхэн заһабарилгада 12 миллион гаран түхэриг гаргашалагдаа, «Бурятавтотранспортын» машинанууд нилээд ехээр шэнэлэгдэһэн байна. Гэбэшье эндэ горитой дутагдалнууд ушарна, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд ехэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Вагонуудай, автомашинануудай нормоһоо үлүү саг соо һаатаха, ашаае хулгайда абхуулха ушар ехэ байһан зандаа.

— Манай предприятиин автомашинануудай олонхинь ехэ ашаа тээдэг КамАЗ-ууд юм, — гээд Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 1-дэхи предприятиин жолоошон **А. В. Качин** мэдүүлээ. — Теэд ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэриин хүсэ дөөр оньһожоруулагдаагүйһөө, тиишэ ошохо харгын заһагдаагүй байһанһаа автомашинанууд ехээр һаатана. Энээн тушаа жолоошодой эрилтэ табихада хүтэлбэрилэгшэд анхардаггүй. Аккумуляторнууд үсөөн абтана. Жолоошодые гэр байраар хангаха талаар бэрхэшээлтэй байһанһаа тэдэнэр нэгэ газартаа тогтожо хүдэлнэгүй.

Конференци дээрэ Эдеэ хоолой болон Элшэ хүсэнэй программануудые бэелүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаа. Табан жэлэй эхилхэһээ хойшо район дотор 60 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 3,9 мянган тонно (условно) түлишэ, 900 тонно тоһо-түлишэ, 2 мянган тонно хара ба үнгэтэ металл болон бусад алмагдаһан байна. Хүдөө ажахыда шефскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ: табан жэлэй эхинһээ хойшо 7 миллион түхэригһөө үлүү сэнтэй барилга хэгдээ, хоёр квартиратай 280 гэр баригдаа. Хэдэ хэдэн предприятинууд хүдөө ажахын хамһабариин цехүүдые түхеэрээ.

«Теплоприбор» заводой директор **В. Б. Нимаев** үгэ хэлэхэ зуураа, коллектив дотороо табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ, коммунис ажалай түлөө, материалнуудые алмаха, гар ажалые хороохо мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрһэн, робот-манипуляторнуудые хэрэглэдэг боложо байһан тухайгаа хэлэһэн байна. Заводой конструкторска бюро 12 шэнэ прибор зохёожо, олоор бүтээн гаргадаг болоо. Заводоо гурба дахинаар үргэдхэхэ барилга хэгдэжэ байна. Агропромышленна предприятинуудта приборнуудые үгэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Хүдөө ажахыда шефскэ туһаламжа үзүүлхэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор, шэнэ котельнэ, АВМ, хоёр квартиратай 15 гэр баригдаа. Онохойн совхоздо шефүүдэй байха ажалай лагерь түхеэрхэ хүсэлтэй байһанаа тэрэ мэдүүлээ. Заводто хүдөө ажахын хамһабариин цех түхеэрэгдээ, тэндэ гахай, үхэр тэжээгдэнэ. Теэд тэжээлэй дутамагһаа ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно гэжэ хэлээ. Мүн тэндэ хүдөө ажахын эрдэмэй туйлалтануудые хэрэглэхэ шухала гэжэ дурадхаа.

Үзэл сурталай болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй эрилтэнүүдтэ хүргэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа. Район дотор эмхидхэгдэһэн политическэ һургуулинуудта, семинарнуудта 24 мянган коммунист, комсомолшууд, партийнабэшэ эдэбхитэд хабаадуулагдана. Жэл бүри «Пропагандистын үдэр» үнгэргэгдэнэ, 400 гаран пропагандист, өөһэдын түсэбөөр хүдэлнэ. Уран һайханай бүлгэмүүдтэ 10 мянга гаран хүн хабаадана. Ахалагша классуудай һурагшадые ажалда дүршүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Нёдондоһоо коллективүүдтэ «Райкомой үдэр», «Нээмэл бэшэгэй үдэр» үнгэргэгдэдэг болонхой. Эндэ ажалшад өөһэдыгөө эрилтэнүүдые байра дээрээ табиха аргатай болоо. «Парторганизациин секретариин үдэр» кварталда нэгэ удаа үнгэргэгдэнэ. Бүхы парторганизацинууд 5 бүлэгтэ хубаарилагдаад, тус бүринь секретарьнар түрүү парторганизацида сугларжа, семинарта хабаададаг. Кварталай дүнгөөр КПСС-эй райкомдо «Секретарьнарай үдэр» зарлагдажа, тэндэ хүдэлмэриин дүнгүүд согсологдоод, саашанхи зорилгонууд тодорхойлогдоно.

Һургуулинуудта хэшээлнүүдые нэгэ халаада оруулха, багшанарай хүдэлмэриин болон ажаһуудалай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, ухибүүдые хүмүүжүүлгэдэ түрэлхидэй, ажалша коллективүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай 46-дахи дунда һургуулиин директор **Г. А. Лучникова** хэлэһэн байна. Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ талаар партиин, дайнай, ажалай ветерануудай ехэ юумэ хэхэ аргатай байһан тухай 1929 онһоо КПСС-эй гэшүүн, РСФСР-эй һургуулинуудай габьяата багша **Г. С. Хамаганова** хөөрэжэ үгөө. Эдэнэрэй үгые делегадууд халуунаар, нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

— Предприяти дээрэ «Райкомой үдэр» үнгэргэхэ гээшэ угаа һайн байһанаа харуулаа, — гээд хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой парткомой секретарь **Н. Н. Молчанова** тэмдэглээ. —Хүсэд эрхэтэй, эсэсэй продукци гаргаха шадабаритай цехүүдые, бригадануудые эмхидхэжэ, тэндэ партийна, профсоюзай ба комсомолой бүлэгүүдые байгуулха шухала.

Комсомолой эдэбхитэдтэй хэгдэдэг хүдэлмэриие һайжаруулха, комсомол-залуушуулай коллективүүдые эмхидхэжэ, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай ВЛКСМ-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь **А. Л. Волков** хэлээд, аха нүхэдэй туһаламжа, тэдэнэрэй зүбшэл заабари ехэ сэнтэй гээ.

Район дотор 20 мянга гаран эдэбхитэд элдэб органуудта һунгагданхай, тэдэнэрэй хахадынь тоонсй эхэнэрнүүд юм. Эдэнэрэй дунда партийна нүлөөе дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриинь эмхидхэхэ шэнэ онол арганууды нэбтэрүүлхэ тухай конференци дээрэ анхарагдаа. Мүн партийна, ажалай, гүрэнэй журам алдагшадтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табиха тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо. Тоосоото үедэ партийна журам эбдэһэн коммунистнууд олон байгаа. Партиһаа гаргаха хүрэтэр шанга хэмжээнүүдые абаха баатай болоһониинь мэдээжэ. Саашадаа партийна организацинуудай хиналта хэхэ үүргые дээшэлүүлхэ, энэ талаар эмхидхэгдэһэн 167 комиссиин хүдэлмэриие һайжаруулха, Соведүүдэй, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, арадай хинагшадай ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ шухала байһан тухай элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байха юм.

Тиигэбэшье районой предприятинууд договорно уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэнэб гэһэн шухала асуудалда элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэдэй анхараагүй үнгэрһэниинь гэмшэлтэй. Тиин делегадуудта барюулагдаһан «Район XI табан жэлдэ» гэһэн тоо, баримтануудтай барлагдамал дэбтэр доторһоо хараад үзэхэдэ, районой аяар 50 предприяти договорно уялгануудаа дүүргээгүй, 54 миллион түхэригэй продукци дутуу үгэһэн байшоо. Эрдэм, техникын ехээр хүгжэжэ байбашье, районой предприятинуудта гараар хэгдэдэг ажал ехэ байһан зандаа. Мүн предприятинуудта ажалай журам алдаха, голодоһо гаргаха баримтануудые усадхаха талаар эрид хэмжээ абаха саг ерээ. Эдэ асуудалнуудта КПСС-эй обкомой секретарь **В. Г. Бирюков** конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, онсо анхарһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ **Б. Е. Антипов** конференциин хүдэлмэридэ хабаадаба.

Конференци зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа, партиин райкомые, шалгалтын комиссиие, КПСС-эй городской болон областной партийна конференцинүүдтэ хабаадаха делегадуудые һунгаа.

Конференциин һүүлээр КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретаряар **И. М. Пытин**, секретарьнараар **В. И. Желаев, Л. А. Кейзерова** гэгшэд һунгагдаа.

Б. ГЫЛЫКОВ.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММ... БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭ...

ГОЛООР ХОНИДОО АДУУЛ...

Һая болотор Буряадай ой модоной УРС-ын бүхы 60 ОРС имагтал гахай үсхэбэрилдэг байһан. КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумһээ хойшо эндэхид Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ хайшан гээ һаа ехэ хубита оруулхабибди гэжэ шэнээр бодомжолжо эхилээ. Уданшьегүй Шулуутайн ОРС-до түрүүшын 40 бүлэ зүгы асарагдаад, тэдэнь энэ жэлдэ 400 килограмм мед үгөө. Буряадай ой модоной УРС-ынхид нуур, сөөрэмүүдтэ загаһа олошоруулхын тула сазанай түрьһэ асаржа, уһанда табяа. Мүн буряад зоной мал ажалай хэр угай һалбари болохо хониин һүрэг үсхэбэрилхэ алхам хэгдэжэ эхилбэ.

Нёдондо октябрь һарада манай эндэхи Худанай ОРС-до хонидой багахан отара бии болгохо тухай хөөрэлдөөн болоһон юм. Тэрэ үедэ бидэ гэр бүлөөрөө совхоздо хүдэлжэ байгаабди. Би механизатораар, Цырен-Дулма нүхэрни хонишоноор ажалладаг һэн. Нэгэтэ зун тэрэ үедэ КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь Р. Г. Баяртуев Буряадай ой модоной УРС-ын начальник Ц-Б. Д. Дашибалов хоёр манайда хүрэжэ ерэбэ. Тиигээд иимэ хөөрэлдөөн болобо.

— Хонидой нэгэ отаратай болохо һанаатайбди. Балдан-Доржо, ши нүхэртэеэ манда хонишон боложо ерэхэ гүш? — гээд, нүхэр Дашибалов намда хандаба.— Амар байхаш гэжэ найдуулхагүйб. Тиигэбэшье туһаламжа, дэмжэлгээр дутаахагүйбди.

— Энэ ажалыешье мэдэхэ хүн аабзаб даа. Теэд битнай нэгэдэхи классай шофер, олон мэргэжэлтэй механизатор ха юмбиб. Бүхы түхэлэй трактор, комбайндашье хүдэлжэ шадахаб, — гээд харюусабаб.

— Эгээл тиимэһээ шамда хандаһабди. Иимэл хүн манда хэрэгтэй. Автомашина, трактор болон бусад оньһон техникэ танайда үгэхэбди. Өөһэдын тарянай газартай, сабшалантай байхаг, — гэжэ райкомой нэгэдэхи секретарь нэмэбэ.

— Тэрэтнай һонин лэ байна. Хаража үзэхэ гүбди даа, — гэбэб.

Сэхыень хэлэхэдэ, тэрэ үедэ эдэ бүгэдэниие хэр өөдэтэй үрэ гарахаб даа гэжэ һанаһан байгааб. Хооһон газарта шэнэ һалбариие иимэ түргэн саг соо бии болгохо гээшэмнай бэлэн бэшэ ха юм. Хонидой хашаа бариха, хэрэгтэй техникэ олохо, үшөө хаанаһаа шьеб хонидые худалдажа абаха хэрэгтэй. Гэбэшье Буряадай ой модоной УРС, мүн манайшье ОРС партиин райкомой болон РАПО-гой туһаламжаар богони болзор соо горитой хүдэлмэри бүтээжэ шадаа, ехэхэн оролдолго, шадабари гаргаа гэжэ хэлэхээр.

Гүрэнэй банкһаа 46 мянган түхэригэй урьһаламжа абаа. Ожорһото гэжэ газарта урдань хооһон байһан талада Хүртэйн леспромхозһоо модон ехэ буулгагдажа, зургаан хүнһөө бүридэһэн барилгашадай бригада ерээ һэн. Тэдэнэй хүдэлмэриие бэрхэ дархан, ажалша шумууһан хүн Георгий Леонов хүтэлбэрилөө. 600 хонидой байха типовой хашаа, хорёо оройдоол хоёр һара үлүүтэй саг соо бодхоогдоо. Али тухай шухала хэрэг манда даалгагдааб гэжэ ойлгоходоо, хүнүүд нигэжэ хүдэлөө гээшэ. УРС-ын хүтэлбэрилэгшэдшье тэдэниие зүбөөр урмашуулжа шадаа. Һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө бригадирта коляскатай мотоцикл оошоргүйгөөр худалдахабди, бригадын бусад гэшүүдтэ нэгэ-нэгэ хони үгэхэбди гэһэн байгаа бшуу.

Харин би Цырен-Дулма Дарижаповна нүхэртэеэ зүбшэжэ үзөөд, тэдэ хонидые тушаажа абаха гэжэ шиидээбди. Ой модоной худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэдэй энэ оролдолгонь манда ехэтэ һайшаагдаа ха юм.

КПСС-эй райкомшье хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Бригададамнай ДТ-75 болон Т-40 түхэлэй хоёр трактор, ГАЗ-53 түхэлэй нэгэ автомашина, бүдүүн тэжээл хэршэхэ, орооһо таряа үйрүүлхэ түхеэрэлгэнүүдые үгөө. Хонидой хашаагай хажууда хүнүүдэй даб дээрэ байха досоогоо дулаа үгэдэг түхеэрэлгэтэй шэнэ вагон табяа. Эндэ зайн галай гэрэл оруулагдаа. Гол шухала юумэниинь гэхэдэ, байра байдалай түхеэрэгдэжэ байха һамбаанда Худанай, Хүртэйн леспромхозуудай ОРС-нуудай хүдэлмэришэд хонидто эдюулжэ үбэлжүүлхэ мянган центнер үбһэ, зеленко бэлэдхээ.

Юрэдөөл, нёдондо хонидоо яһала һайн үбэлжүүлээ һэмди. Нэгэшье ехэ хони гарзалуулаагүйбди. Нэгэшье түл үхэл гарзада ороогүй. Бүхы 350 ехэ хонидһоо 395 хурьгад абтаа юм. Энэмнай район дотороо эгээл һайн үрэ дүнгүүдэй нэгэниинь байгаа.

Республикынгаа бүхы хонишодой жэшээгээр, хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлээбди. Түрүүн нарай хурьгадые багахан таһалганууд соо ехэтэйнь байлгаад, удаань тэдэнэйнгээ бэе бэедээ һайн дадахадань илгажа, хурьгадые томо, жэжээрнь гурбан ондоо сакман болгообди. Хурьгадай таһалганууд уужамаар хэгдэһэн байна. Тэрэнэй ашаар хурьган бүхэниие наринаар хаража, саг соонь эдеэлүүлхэ, муудахаяа һанаашадыень илгажа абаха, тусгаар харууһалхада зохид болоо. Хөөо хобтонууд соонь шэбэ бүлеэхэн уһа ходо байлгаха, долёохо дабһаар дутаахагүй гэжэ оролдодог һэмди. Үлбэршэг хурьгадта загаһанай тоһо уулгадаг байгаабди. Зоотехническэ бүхы заабариин ёһоор лэ хурьгадые харууһалха гэжэ оролдоо гээшэбди.

Үнгэрэгшэ зун хонидойнгоо нооһо түрүүшынхеэ хайшалаабди. Хонии бүхэнһөө 3,2 килограмм нооһон абтажа, һанаһанһаамнай дээрэ үрэ дүн туйлагдаа. Тимошка гэжэ нэрэтэй эрэ хурьгамнай 1,5 килограмм нооһо үгөөл. Бүхыдөө 18 центнер «сагаан алтан» суглуулагдаа.

Хоёрдохи «ургасаяа» намар хурягаабди. Ой модоной хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ хүдэлмэришэдые хангалгын эмхинүүдтэ, нийтын эдеэ хоолой организацинуудта

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ
тобшо мэдээсэл

ЗАЛУУШУУЛ — ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Һаяхан КПСС-эй Советскэ райкомой бюро боложо үнгэрбэ. Тэрэнэй заседани дээрэ ажалай түрүүшүүлые партиин зэргэдэ абаһан тухай партийна эхин организацинуудай шиидхэбэринүүд баталагдаһан байна.

Районой промышленна томо предприятинуудай олон хүдэлмэришэд КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаба. Жэшээлхэдэ, судна бүтээлгын заводой түрүү бригадирнуудай нэгэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн А. И. Мишенин тэдэнэй дунда бии. Андрей Иванович техническэ мэргэжэлэй 16-дахи училищи дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тус предприятида ажаллажа захалһан намтартай. Хүтэлбэрилһэн коллективынь үйлэдбэриин талаар тэдээндэ үгтэдэг бүхы даабаринуудые гүйсэд дүүргэдэг. Тиимэһээл тэрэнэй ударидадаг судна хабсаргагшадай бригадада «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ» гэһэн нэрэ хүндын олгогдоһониинь гайхалгүй болоно бшуу. Түрүү бригадир цехэй, заводой нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Андрей Иванович Улаан-Үдын городской Соведэй депутадаар һунгагданхай. Мүн тэрэ заводой комсомолой комитедэй гэшүүн юм.

«Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй хүдэлмэришэн Л. А. Платонова, һэеы гуталай фабрикын хэбшэн С. А. Иванова, шэлэй заводой фрезеровщик П. М. Неудачин, Худалдаа наймаанай министерствын СМУ-гай шулуушан П. Н. Медведев болон бусад хүдэлмэришэд энэ үдэр партиин зэргэдэ жагсаба.

Коммунис ажалай ударник Любовь Анатольевна Платонова халаанайнгаа даабари үдэр бүри 130 гаран процентдэ хүргэдэг байна. Тэрэ самса оёхо хүдэлмэриие гүйсэд шудаланхай. Тиимэһээл ажалайнь бүтээсэ горитой бшуу. КПСС-эй гэшүүндэ абтаһан Л. А. Сугатова ажал дээрээ хүндэтэй, хүдэлдэг газартань бэелүүлэгдэдэг нийтын хүдэлмэридэ хубитаяа оруулалсажа байдаг хүн юм. Тэрэ «Юбилейный» универмагай профсоюзай комитедэй, кадрнуудай нийтын таһагай гэшүүн, коммунис ажалай һургуулиин пропагандистын орлогшо мүн.

Эгээл иимэ түрүү хүнүүд партиин зэргэдэ ходо абтажа байдаг гээд тэмдэглэлтэй.

КПСС-эй Советскэ райком энэ удаа дүн хамта 43 хүниие партида, КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаха гэһэн тогтоол баталаа.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

БЭЕ БЭЕЭ ХАЛАН ХҮДЭЛНЭ

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 607-дохи поездын коллективтэ Петр Иванович Крыловой (зүүн гар дээрэ — зүүн гарһаа) бригада онсо шалгардаг юм. Энэ коллектив арбан табан хүнһөө бүридэнэ. Тэдэнэр бултадаа олон мэргэжэл шудаланхай, бэе бэеэ халан хүдэлхэ шадабаритай юм. Жэшээнь, бригадын гэшүүн Борис Петровский (дундань) шулуушан, хабсаргагша, штукатур-шэрдэгшэ, тиихэдэ Валерий Уваров (баруун гарһаа) бетон худхагша, модошо дархан, хабсаргагша мэргэжэлтэй. Бригадна шэнэ гуримаар хүдэлдэг болоһон коллективэй ажал хэрэгүүд урагшатай. Эбтэй эетэй коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол, гурбадахи жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ эрхимээр ажаллажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭРХИМҮҮДЭЙ ТОО ОЛОШОРНО

Жэлэй дүрбэдэхи шиидхэхы удха шанартай кварталай эхилхэһээ хойшо комбинадай олон коллективүүд ажалайнгаа эршые улам шангадхана. Жэлэй түсэбтэ даабариие дүүргэгшэдэй тоо үдэр хоногой үнгэрхэ тума бүри олошорно. Доодо 1-дэхи складай И. И. Кузнецовой даадаг модо тайрагшадай бригада мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһаар. Тус коллектив 1983 оной даабариие ноябриин 13-да дүүргээ һэн. Тэрэ үдэр 184 мянган кубометр модо тайража тушааһан байгаа. Ерэхэ жэлэй түсэбэй тоосоогоор хүдэлжэ эхилһэн энэ бригадынхид ноябриин 18-най үдэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ хойшо 600 мянгадахи кубометр модо хюрөөдэһэн тухайгаа мэдээсэһэн солотой.

Доодо 2-дохи складай хайрсагай хабтагай гаргадаг А. Р. Махальченкын, Г. Г. Ивановой хүтэлбэрилдэг бригаданууд түрүүлжэ ябана. Эдэ хоёр коллектив жэлэй эхинһээ тус тустаа 3600 кубометр хабтагай хюрөөдэн бэлдээ. Ингэжэ жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ үрдибэ. Модо болбосоруулдаг цехэй үүдэнэй болон сонхын хэрэгсэлнүүдые холбодог А. П. Васильевай даадаг бригадын коллективэй амжалта бүришье дээгүүр. Тэдэнэр табан жэлэй даабариие бэелүүлээд байна.

Доодо 3-дахи складта технологическа зомгооһон гаргагдадаг юм. Тиимэ продукци үйлэдбэрилдэг В. А. Павловай бригада жэлэй туршада хэхэ хүдэлмэриие 2,7 мянган кубометрээр үлүүлһэн габьяатай. Модо хюрөөдэлгэ дээрэ П. Т. Савельевэй толгойлдог коллектив түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр 40 мянган кубометр хюрөөдэмэл модо тушаанхай.

Тобшолон тэмдэглэхэдэ, Онохойн модоной комбинадай олон коллективүүдэй гурбадахи жэлэй түсэб болон абаһан дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһандань урмашамаар.

Ц. ЦЫБАНОВ.
Загарайн район.

Совет ...

НОМДО ДУРАТАЙШУУЛ — ГАБШАГАЙ БАРИЛГАНУУДТА

ТБИЛИСИ. Грузиин номдо дуратайшуулай бүлгэм БАМ-ай томо томо һууринтосхонуудта политическэ, научно-техническэ болон уран һайханай номуудые һая эльгээбэ.

Ажалай баатаршалгын зам дээрэ хүдэлдэг нютагайхидтайгаа номдо дуратайшуул үнинэй хани барисаатай юм. Тбилисиин хэблэлнүүдэй шэнэ номууд, Грузиин уран зохёолшодой бүтээлнүүд —бүхыдөө 10 мянга гаран ном гансал Ния тосхондо эльгээгдэһэн байна.

Номдо дуратайшуул ороной бусадшье габшагай барилгануудые шефтээ абанхай. Тэдэнэр 8 мянган боти ном Тюмениин нефтьшэдтэ бэлэглээ юм. Холын замда тамардаг корабльнуудай экипажнууд тухай республиканска бүлгэм онсо анхарал хандуулдаг.

Республика дотор номдо дуратайшуулай һайн дуранай бүлгэм хахад миллионһоо дээшэ хүниие нэгэдүүлдэг. Предприятинуудта, колхоз, совхозуудта, һуралсалай эмхи зургаануудта тэдэнэй арбадахи хүн бүхэниинь ном тараалаг байна.

...АЙ ЗУРГААНУУДТА

...ЛШАДАЙ ...ЭМЖЭНҮҮДЫЕ ...ДАА АБАХА

...Верховно Соведэй Президиумэй ээл... ...Арадай депутадуудай Советскэ ... харьяата газарай хүн зоной ... ябуулжа байhан тухай асуудал эн... [illegible]

... Соведэй Президиум ... бууд ... Советскэ районой Соведэй хүдэл... [illegible]

... спортивна хүдэлмэри ябуулагданагүй. ... [illegible] ... Министрнүүдэй Соведэй Президиум ... [illegible] ... баталан абаба.

ХАРИ ХЭЛЭНЭЙ БАГША

Хэжэнгын дунда hургуулиие дүүргэжэ гараад, алишье хотын дээдэ hургуулида hуража байха үедөө шабинарынь Сэсэг Цымпиловна Цыденовае hайн hайхан үгэнүүдээр дурсажа, hанаандаа тэрээндэ баярые хүргэжэ ябадаг юм. Оролдосотой бэрхэ багшын олон hурагшад өөрэйнхидэнь адли мэргэжэл шэлэжэ, республикынгаа хэдэн hургуулинуудта хари хэлэ заажа эхилэнхэй.

Үшөө институтдаа дүүргэхэhээ холо урид Сэсэг Цымпиловна түрэл нютагтаа бусажа, багшалха тухайгаа шэбшэжэ эхилhэн юм. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институтдай эрхим студентнэрэй нэгэн байhан Сэсэг Цыденовае 1967 ондо тэрэнээ дүүргэмсээрнь, үнэхөөрөөшье, Хэжэнгэ нютагынь багшалхыень эльгээжэрхёо бэлэй. Тэрэ үедэ тэндэхи дунда hургуулида Галина Салаховна Матвеева хари хэлэнэй багшаар хүдэлжэ байгаа. Дүршэлтэй багша залуу мэргэжэлтэниие энхэргэн сэдьхэлтэй эгэшэ мэтээр угтан абаха зуураа, олон жэлэйнгээ ажалай дүршэл хубаалдалсан, түрүүшынгээ хэшээлнүүдые үнгэргэхэдэнь туhалhан юм.

Сэсэг Цымпиловнагай Хэжэнгэдэ хүдэлжэ эхилhэн үедэ хари хэлэн гээшэ хүдөөгэй hургуулинуудта үшөөл hанаhанда хүрэмөөр заагдадаггүй байhан. Залуу мэргэжэлтэ хүдэлмэриингөө газарта хүрэжэ ерэhэн сагhаа хойшо эсэхэ сусаха гээшые мартан, ажалдаа хам ороо бэлэй. Англи хэлэнэй жэгтэй hонин үгүүлбэриие үхибүүдтэ зохидоор ойлгуулжа шададаг, хэшээл бүхэнөө удха түгэлдэрөөр үнгэргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг залуу багша уданшьегүй коллектив дотороо хүндэтэй болоо hэн.

Тэрэ гэhээр аяар арбан зургаан жэл үнгэршэбэ. Энэ хугасаа соо С. Цыденова хэдэн зуун hурагшадые англи хэлэнэй баялигуудтай танилсуулаа. Шабинарайнь дундаhаа нилээд олон хүн багшын мэргэжэлдэ шэлжэ. Тэрэ тоодо С. Батуева, Ц. Жалсанова, В. Маханчеева, Р. Дамбаринчинова, М. Нуяндина, И. Рантарова гэгшэд эрхим мэргэжэлтэд болоод, нютагаа бусажа ерэнхэй. Мүн лэ энэ болзор соо Сэсэг Цымпиловнагай долоо-долоон жэлэй туршада хүтэлбэрилhэн хоёр класс арбадахяа дүүргэжэ гараа. Эдэ hурагшадынь багшаяа нэгэтэшье мартангүй, саг үргэлжэ мэндын тэмдэгүүдые эльгээжэ байдаг.

Сэсэг Цымпиловна ямар аргаар хэшээлнүүдээ удха түгэлдэр болгодог хаб гэжэ уншагшад hонирхожо магадгүй. Бага классуудта хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө, тэрэ элдэб hонирхолтой наадануудые эрхилдэг, үнгэтэ зурагуудые, таблицануудые хэрэглэдэг байна. Хари хэлэ шудалалгын түрүүшын шатануудые эрхимээр дабаhан, программаяа гүнзэгыгөөр хадуужа абаhан үхибүүд ахашье классуудта ороходоо, энэ предмедээрээ hонирхоhон зандаа байдаг ха юм. Эгээл энэ үедэнь багша класchaa гадуур уншалгануудые үнгэргэнэ, элдэб hонин темэнүүдтэ богонихон найруулгануудые бэшүүлнэ, слайд-фильмнүүдые харуулжа, удхыень хөөрэхые дурадхана. Сэсэг Цымпиловнагай заадаг класста орООд, хэшээлыень шагнажа hуухада, урмашан бахархамаар. Юуб гэхэдэ, үхибүүд өөhэд хоорондоо хари хэлэн дээрэ ехэ зохидхоноор хөөрэлдэжэ hуранхайнууд, тоб байсахана дуугаралдажа hуудаг ха юм. Багшань эдэниие англи хэлэн дээрэ юрэ хөөрэлдэжэ hургахые оролдоно гээд эндэ тэмдэглэлтэй.

С. Ц. Цыденова hургуулиингаа ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг гэжэ дээрэ хэлэгдээ hэн. Багшанарай hайндэр үнгэргэгдэнэ гү, али ондоошье үйлэ хэрэг болоно гү—шумууhан түргэн гэшхэдэлтэй энэ багшые эдэбхитэдэй, эмхидхэгшэдэй дунда ходоодоо харахат. hүүлэй хэдэн жэлэй туршада тэрэ hургуулиингаа профсоюзай комитедэй түрүүлэгшээр таhалгаряагүй хүдэлнэ.

hаяхан үнгэргэгдэhэн багшанарай аттестациин үедэ Сэсэг Цымпиловна эрхим сэгнэлтэдэ хүртэжэ, тусхай комиссиин шиидхэбэриин ёhoop ахалагша багша гэhэн нэрэ зэргэтэй болобо. Энэнь хадаа хари хэлэнэй багшын ажалдаа ехэ амжалта туйлажа байhанай гэршэ мүн.

Б. ДОРЖИЕВА.

БЭЛИГТЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

КАЛУГА. «Россия» колхозой түрүүлэгшэ Социалис Ажалай Герой Георгий Иванович Сонинние 80 наhа хүрэhэнтэйнь дашарамдуулан хани нүхэдынь, нютагайнь хүнүүд халуунаар амаршалба.

Гушан жэлэй саада тээ городтохи хүдэлмэреэ орхижо, партиин уряагаар гээгдэнги ажахынуудай нэгэндэ хүдэлхөөр ошоhон байгаа. Калугын газар дээрэhээ үндэр баян ургаса абажа болохо гэжэ шэнэ түрүүлэгшэ хүнүүдтэ ажал хэрэгээрээ үнэншүүлээ hэн. Колхоз түргөөр hайжаржа, ашаг олзотой болжо эхилээ. Хүршэ ажахы адли эрхэ байдалда хүдэлдэг аад, ашаг олзо багатай байна гэжэ мэдэдэг дээрэhээ тэндэ ошожо хүдэлхые тэрэ гуйhан байгаа. Мүнөө «Россия» гэжэ миллионер-колхозые бүхы оронoй таряашад мэдэхэ болонхой. Хүдөө ажахын ажалай ветеран, колхозуудай бүхэроссиин соведэй гэшүүн хамтын хэрэгэй түлөө мүнөөшье hанаагаа табиhаар.

— Нэн түрүүн гээгдэнги ажахынуудые үргэhэнэй ашаар лэ полиин болон фермэнүүдэй продукци үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлэгдэхэ ёhотой,— гэжэ Г. Сонин бодомжолно. Тиимэhээ манай колхоз хүршэ хоёр hула ажахые шефтээ абанхай гээшэ.

«Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ» гэhэн уряа область дотор үргэнөөр дэмжэгдэнэ. «Россия» колхозой жэшээгээр экономическа талаараа шадалтай 70 гаран колхоз, собхоз гээгдэнги ажахынуудта туhаламжа үзүүлнэ.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ

ШАНАРАЙ ӨӨРЫНЬ ТАМГА

Мария Афанасьевна Вяткина «Буряттрикотажбыт» нэгэдэлэй эрхим эсхэгшэ юм. Тэрэ табадахи разрядаар хүдэлдэг. Мария Афанасьевна ажалай баян дүй дүршэлтэй. Тэрэньшье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, тэрэ гушаад жэлэй туршада шэлэhэн мэргэжэлээрээ хүдэлнэ. Оёдолой цехэй ажалай ветеран Мария Афанасьевна шанарай өөрын тамгатай юм. Нүхэр Вяткина коллектив доторoo дэлгэрhэн мүрысөөндэ ходо эрхимлэдэг. Тэрэ нормоо саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ, бусадта ажалай эрхим жэшээ харуулдаг, залуушуулда дүй дүршэлөө дуратайгаар дамжуулдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. А. Вяткина ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАМБУУЛИНАЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Космонавтнууд Владимир Ляхов болон Александр Александров «Салют-7» гэдэг замбуулинай станци дээрэ 150 сүүдхэ соо ниидээ. Энэ үедэ экипаж замаа 10 гаран дахин тааруулhан, «Союз Т-9» онгосотой шэнээр холбоldоhон, «Космос-1443» гэдэг транспортна онгосо дээрэ ашаа буулгаха ба тээхэ хүдэлмэри хээ, станцидаа заправка дүүрэн хэжэ, заhабарилгын-hэргылэмжын хэмжээнүүдые бэелүүлээ. Хэдэн зуун туршалгануудые Ляхов болон Александров хэжэ гараа. Тодорхойлбол, тэдэнэр Газарай нюрууе ба огторгойе шэнжэлhэн, астрофизическэ болон медико-биологическа, технологическа ба техническэ туршалгануудые бэелүүлhэн, томо гэгшын жолоодогдодог комплексые хүтэлбэрилхэ онол аргануудые тодорхойлон шэнжэлhэн байха юм.

Замбуулинай үе сагай hая захалжа байхада, тэндэ зуун сүүдхэ ябаха гээшэ ухаанда багташагүй шэнги үзэгдөө. Мүнөө жолоодогдодог космонавтикын үедэ тэрэ юрын хэрэг болонхой. Иимэ ниидэлгэнүүдтэ, медицинскэ шэнжэлгэнүүдтэ ба биологическа туршалгануудта ехэ анхарал хандуулагдана. «Салют-6» дээрэ 75-hаа 185 сүүдхын удаан болзорой экспедици, «Салют-7» дээрэ Березовой болон Лебедевэй 211 сүүдхын туршада хэhэн гайхамшагта хүдэлмэри, мүн Ляхов ба Александровай шэнэ вахта— мүнөөдэрэй космонавтикада ехэхэн хубита оруулагдажа, ерээдүй руу горитой алхам болоно. Юуб гэхэдэ, замбуулинда хүнэй байха сагые ута болгохо гээшэ космонавтикын гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

Замбуулинай ниидэлгэдэ 12? хүн хабаадаа, хамтадаа найманhаа үлүү жэлдэ то энэр ябаа. Эгээл дэгдэн хөөрэлгын үедэ хүнэй удаан байха арга олдоногүн, тэрэньшье хүсэдөөр шэнжэлэгдээдүй. Замбуулинай ниидэлгын дүй дүршэл юу харуулнаб гэхэдэ, замбуулинай экспедицинүүдэй ниидэхэ болзорые ехэ болгоходо тиимэ дабагдашагүй хаалта үгы гэхээр. Тиигэбэшье өөрынгөө бэеын элүүрые алдангүйгөөр замдаа хэды саг соо байжа шадахаб гэжэ мүнөө дээрээ хэншье тон зүбөөр хэлэхэ аргагүй. Энээндэ эсэсэй харюу үгэхын тула шэнэ туршалгануудые хэхэ, удаан болзорто ниидэхэ талаар тон зүб медицинскэ тоо бүридхэл хэрэгтэй.

hүүлэй жэлнүүдтэ замбуулинай медицинэ баян дүй дүршэл олоод абаа. Дэгдэн хөөрэлгын космонавтын бэедэ муугаар нүлөөлхэгүйн тула эрдэмтэд тэрэниие сараха комплексно хэмжээнүүдые зохёоhон байна. Тодорхойлбол, «Салют-7» станци зохид түхеэрэлгэнүүдээр ба тусхай тренажернуудаар хангагданхай: бэеые дараха костюмуудаар, «Чибис» гэдэг вакуумна түхеэрэлгээр, «гүйжэ байдаг харгытай», велоэргометртэй бишыхан стадионтой.

АГААРГҮЙ ГҮН СОО— 150 ХОНОГТО

Удаан саг соо ниидэхэ үедэ экипажай бэеые комплексноор шалгаха хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдана. Физиологическа параметрнүүдые тодорхойлон бэшэжэ байха элдэб аппаратурануудаар станци хангагданхай. Жэшээнь, Ляхов болон Александровай амаржа байха үедэ зүрхэнэйнь биоэлектрическэ хүдэлсэ ба гидростатистическэ дараса хэхэдэ зүрхэ hудалай хэр байдагынь нэгэнтэ бэшэ шалгагдаhан байна.

—Юрэнхы дээрэнь абаад үзэхэдэ, Ляхов болон Александровай бэенүүд тиимэ байдалдаа хүсэд таарашанхай,— гээд ниидэлгые хүтэлбэрилэгшын орлогшо В. Благов хэлэбэ. —Эдеэндэ дурагүйбди гэжэ гомдоногүй, hайнаар унтана. Командирайнь бэеын шэгнүүр нэмээ тооной. Бортинженер бага зэргэ тураа, зүгөөр энэ хубилалтануудынь ехэ бэшэ, нэгэ килограмм тойронги. Бэлсан шүрбэhэнэйнь татаха ушар үзэгдэхэеэ болёо. Экипажай бэеын hайн байhые тэдэнэрэй эсэшэгүйгөөр ажалладагынь гэршэлжэ үгэнэ.

Саг үргэлжэ медицинскэ хиналта хэжэ, тусхай аппаратурануудые хэрэглэжэ байhанай ашаар гансал космонавтнуудай бэеын элүүрые шалгажа байха бэшэ, харин тэрээндэ нүлөөлхэ арга олоно. Удаан саг соо ниидэжэ ерэhэнэйнь хойно газар дээрэ тэдэнэрэй бэеын элүүрые тэхэрюулхэ олон хэмжээ ябуулганууд тааралдуулан хэрэглэгдэнэ.

Космонавтнууд газар дээрэхи шэнги гуримаар хүдэлөө, амараа. Тэдэнэртэ амаралтын хоёр үдэр үгтэдэг hэн. Газар дээрэхи мэдээсэлнүүдэй дуталданые хүсэлдүүлхыень, Ляхов болон Александровта психологическа дэмжэлгэ хүргэдэг бүлэг туhална, тэдэнэр телевизорэй хүсөөр түрэлхидтэйнь, дүтынь зонтой уулзуулна.

Ниидэлгын программые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, бэеынь hайн байhанда экспедицинүүдэй болон ашаа зөөхэ транспортна корабльнуудай ерэлгэ угаа ехэ туhа хүргэнэ. Тэдэнь станцида почто, гэр бүлынхидыень, тэндэ болодог байhан юумэнүүдые харуулhан теле-бэшэгүүдые, hал бэлдэгдэhэн эдеэ хоол асардаг.

Экипажай программа дотор элдэб научна болон арадай ажахын зорилгонуудые шиидхэхэ геофизическэ шэнжэлэлгэнүүд нилээд ехэ hуури эзэлнэ. Тиигэжэ космонавтнууд Поволжиин, Хойто прикаспиин, Түрэн Хара хүрьнэтэ, Кавказай, Дунда Азиин районуудта хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг газарай хэр зэргэ байhан тухай яаралтай мэдээсэлнүүдые суглуулжа үгөө. Амударья болон Сырдарья мүрэнүүдэй, Каракумска каналай, Цимлянска сөөрэмэй захаархи, Грузиин болон Азербайджанай ССР-нүүдэй мелиорациин хүсөөр hайжаруулагдаhан газарай, тэрэшэлэн Карпат болон Кавказай ой модоной газарай фото-буулгабари хэhэн байна. КАТЭ-40 ба МКФ-6м гэдэг стационарна фотоаппарадуудай хүсөөр манай ороной дунда ба урда широтагай үргэн ехэ районуудай, дэлхэйн океан далайнуудай хэдэн мянган фото-зурагуудые буулгаа. Фотоаппарадуудhaa гадна, эдэ шэнжэлгэнүүдтэ «Спектр-15» гэдэг болгарска прибор болон ГДР-эй мэргэжэлтэдэй зохёоhон МКС-М гэдэг спектрометр хэрэглэгдэhэн байна.

Энэ ниидэлгын үедэ Ляхов болон Александров «Космос-1443» түхэлэй транспортна онгосо хэмэл одоной ниидэхэ шанарыень амжалтатайгаар туршажа үзөө. Шэнэ онгосо олон зорилготой томонууд хэмэл ододой тоодо ороно. Замдаа гараад байхадаа тэрэ бүхы ашаатаяа 20 тоннohoo үлүү гарана, утаашаа 13 метр, эгээн ехэ диаметрынь 4 метр болоно. Онгосо наранhaa хүсэ абадаг батарейтэй, тэрэнь дүн хамта 40 дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг.

«Космос-1443» онгосо «Салют-7» станцида гурбан тонно шахуу элдэб ашаа абаашаа. «Салют-7» ба «Космос-1443» хамтадаа ниидэхэ үедэ конструкциин бортовой системэнүүд, агрегадууд болон элементнүүд туршагдаhан, тэрэниие жолоодохо онол аргануудзохёогдон тааруулагдаа. «Космос-1443» онгосо хэмэл одоной гэдэргээ бусаагдадаг аппарат Газар дээрэ 350 шахуу килограмм ашаа асаржа ерээ, тэрэ тоодо фотопленконууд, астрофизическэ, технологическа ба биологическа шэнжэлгэнүүдэй материалнууд бии. Мүн «Салют—7» станциин бортовой системын хүдэлхэ болзороо гараhан зарим агрегадууд, приборнууд болон элементнүүд асарагдаа.

150 сүүдхэ соо ниидэхэ үедөө Ляхов болон Александровай хэhэн бусад хүдэлмэриин дундаhаа замбуулинай технологиин ёhoop хэгдэhэн туршалгануудые онсолон харуулха хэрэгтэй. Тодорхойлбол, «Электротопограф» гэдэг аппаратурын хүсөөр экипаж нимгэн плёнкоор хушагдаhан юумэндэ юртэмсын гүн ямар нүлөө үзүүлнэб гэжэ хэлэхэ ехэ туршалгануудые хээ. Жолоодогдодог ниидэлгэдэ түрүүшынхеэ хэрэглэгдэhэн электротопографи хадаа газарта дүтэ шадарай замда удаан саг соо байhан замбуулинай аппарадуудай конструкциин элдэб материалнууд хэр тэсэнэб гэжэ станци дээрээ ябажа байгаад сэгнэхэ, мүн үе-үе болоод лэ гадар талыень шалгажа байха арга олгоно.

Геннадий МАКСИМОВ. (АПН).

ТАСС — АПН
ХИЛЫН САанаhAA

МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

...ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседаниида ... мэдээсэл эндэ ... КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой хэлэн Мэдүүлгэдэ ехэ удха шанартай болоно гэжэ заагдана. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа НАТО-гай ба Варшавска Договорой хоорондохи сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүриие буруу hүрэхэгүй гэhэн зорилготой СССР-эй союзнигуудай дэмжэжэ байhан совет дурадхалнуудай шухала шатань болоно.

Польшын гүрэнэй үндэр дайдын аша туhада харюусажа байhан дээрэhээнь Европодо дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай Женевэдэ боложо байhан хөөрэлдөөнүүдэй үедэ оруулагдаhан совет дурадхалнуудые бидэ дэмжэнэбди гээд саашадаа мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Али алиндань ашатай туhатай хэлсээ баталхые совет талын залан сэхээр хүсэжэ байhыень эдэ дурадхалнууд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар үгээ ойлголсохо ябадалые НАТО-гай зонхилогшод буруу hүргоо.

...ХҮСЭДӨӨР ...ЖЭЛГЭ

...ШТ. Дундуур ... хэрэглэгдэхэ американ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолгын ... дашарамдуулан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой хэhэн Мэдүүлгэ ... Арадай Республикын правительство ... дэмжэнэ гэжэ Венгриин правительствын эндэ ... мэдүүлгэ дотор ...

... буу зэбсэгые ... оронуудта ... уласхоорондын түгшүүрилые улам hүжэрөөнэ, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые дэбэргэнэ, гансал социалис оронуудай аюулгүй байдалда бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдуулна гэжэ документ дотор заагдана.

Али бүхы талын адли тэгшэ, аюулгүй байдалай гол ёhонуудта үндэhэлдэг хэлсээ баталха талаар шэглүүлэгдэhэн Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай бүтэмжэтэй hайн дурадхалнуудые США-гай ба НАТО-гай хүтэлбэрилхы бүлэгөөрхид тоонгүй, баhамжалан дороможолно. Уласхоорондын түгшүүрилэй улам hүжэрөөн дэбэргэгдэжэ байhанай түлөө баруунай дайн жүрөөдэhэн бүлэгөөрхид харюусаха ёhотой.

ШУХАЛА ДОКУМЕНТНҮҮДТЭ ...ГАР ТАБИГДАА

...ШТ. Хүнгэн промышленностиин талаар СЭВ-эй ... комиссиин заседани Балатонэдэ ... НРБ-гэй, ВНР-эй, Кубын, МНР-эй, ...-эй СССР-эй ...-эй делегаци ... хабаадаа.

...сессиин XXXVII ... баталагдаhан ... шиидхэбэринүүдhээ гараhан зорил... заседанида хабаа... үзэhэн, тэдэ... гурим ба ... байгаа. ... болбосоруул... (... графическа про... талаар харилсаа холбоо тогтоолгодо хабаатай дурадхалнууд баталагдан абтаба.

Бүд болон хубсаhа хунар нэхэлгын, оёдолой, арhан гуталай ба мебельнэ промышленностиин продукциин шанарые дээшэлүүлхэ талаар шэглүүлэгдэhэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа.

Эрдэм, техникын харилсаанай ашаг үрые дээшэлүүлхэ, эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые үйлэдбэридэ хурдан түргэнөөр нэбтэрүүлхэ асуудалнуудаар делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд заседаниин үедэ hанамжануудаа хэлсээ.

Ю. В. АНДРОПОВОЙ НОМУУД ХЭБЛЭГДЭБЭ

ЛОНДОН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой «Шэлэгдэмэл үгэнүүд ба статьянууд» гэhэн новые «Пергамон пресс» хэблэл англи хэлэн дээрэ хоёрдохёо барлажа гаргаба.

ЭЭЛЖЭЭТЭ СЕССИ НЭЭГДЭБЭ

ВЕНЭ. ЮНИДО-е промышленна талаарнь хүгжөөлгын соведэй саг үргэлжын комитедэй ээлжээтэ сесси ноябриин 28-да ООН-ой Венэдэхи уласхоорондын түбтэ нээгдэбэ. Комитедэй 45 гэшүүн-гүрэнүүд, тэрэ тоодо СССР, УССР ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад хэдэн оронууд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. 80-дахи онуудта хүгжэлтын уласхоорондын стратегидэ хабаатай асуудалнуудые сессидэ хабаадагшад хаража үзэхэ юм. Тэдэнэр ЮНИДО-гой генеральна конференцидэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ямараар ябуулагдажа байhан тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ, уласхоорондын энэ эмхиин ажал ябуулгада юрэнхы сэгнэлтэ үгэхэ байна.

МОНГОЛ АРАДАЙ hАЙНДЭР

УЛААН-БААТАР. Монголой ниислэлэй хото городуудай, хүдөө нютагуудай ажалшад МНР-эй байгуулагдаhaар, революциин туйлалтануудые батадхаhан Монголой түрүүшын конституциин баталагдан абтаhaар 59 жэлэй ойе баяр жабхалантайгаар hайндэрлэбэ.

Монголой долоодохи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй түсэбүүдые болзорhooнь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй hүлдэ доро hайндэр үнгэрhэн байна. Совет-монгол экономическа харилсаанай барилганууд дээрэ хүдэлдэг интернациональна коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөн ехэ амжалта илалта асарhан байха юм. Орон социалис байгуулалтын замаар бата найдамтайгаар дабшажа ябана. Үнгэрhэн жэлдэ промышленна үйлэдбэриин хэмжээгээр 10 шахуу процентээр ургаа.

Электрын элшэ хүсэ, нүүр-ониулhэ, избёосхо, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин эдлэл хэрэгсэлнүүдые, бусад олон зүйлэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаха даабаринууд үлүүлэн дүүргэгдээ. Сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье hаань, республика эгээл ехэ ургаса —800 мянган тонно таряа хуряагаа.

Эхэ ороноо социалис ёhoop шэнэдхэн хубилгалгада МНРП-гэй хүтэлбэри доро монгол арад гайхамшагта амжалтануудые туйлаhан байна.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй нэгэдэлые, жагсаалые улам бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ Монгол эдэбхитэйгээр хабаадана. Эб найрамдалта гадаадын политикаараа МНР дэлхэй дээрэ аюулгүй байдалые хангалгын хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулна.

НЭГЭДЭЛЭЭ УЛАМ БЭХИЖҮҮЛХЭ

ВАРШАВА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой Мэдүүлгые, дэлхэй дээрэхи сэрэгэй-стратегическэ тэнсүүриие хазагайруулхагүй зорилготой энэ шухала документ дотор найруулагдаhан хэмжээнүүдые Чехословаки бүрин хүсэдөөр дэмжэнэ гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй президент Г. Гусак «Трибуна люду» газетэдэ интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргаха, хёмороо зүришэлдөө үүдхэхэ гэhэн политика бэелүүлдэг США-гай гэмээр мүнөө уласхоорондын байдал илангаяа орёо түгшүүрилтэй боложо байна гэжэ тэрэ хэлээ. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европын зарим оронуудай газар дээрэ тараан тодхолго эб найрамдалай хэрэгтэ илангаяа аюултай байна.

Энэ зураг дээрэ ажалай биржэ дээрэ байhан хүдэлмэригүйшүүлэй оошор харуулагдана. Америкын Холбоото Штадуудай городуудта үдэр бүри иимэ үзэгдэл дайралдадаг гээшэ. Тэдэнэй дунда олон жэлдэ ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоhон хүнүүд үсөөн бэшэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Соёлой һонин

«ЯГААХАН БАСАГАДАЙ ХАТАР» БА БУСАД

БУРЯАДАЙ АССР-эй арадай артист Михаил Балдаевай хүтэлбэрилдэг республикымнай гүрэнэй филармониин симфоническа оркестр һаяшаг ээлжээтэ концертээ vгэһэн байна. Тус концертын программада ородой ба хари гүрэнэй хүгжэмтэ классика, мүнөө үеын совет композиторнуудай зохёолнууд оролсоо.

Михаил Балдаев хадаа түрэлхиин онсохон бэлигтэй, имагтал баледүүдэй хүгжэмдэ хабаатай дирижёр юм гэжэ республика доторнай үнинэй мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй хүтэлбэри доро хэдэн арбаад классическа болон мүнөө үеын (тэрэ тоодо буряад композиторнуудайшье) баледүүдэй премьеранүүд амжалта түгэсөөр үнгэрһэн байха. Хатарай шударгы түргэн ритм, эршэтэ һайхан хүгжэм дирижёрой сэдьхэлдэ илангаяа дүтөөр һанагдадаг юм. Тиимэһээл тэрэ симфоническа ээлжээтэ программаяа зохёоходоо, хатарай маягтай зохёолнуудые олоор шэлэжэ абадаг байгаа ёһотой.

Совет суута композитор Арам Хачатурянай зохёоһон хүгжэмэй эршэ түгэс ритмые Михаил Балдаев илангаяа ехээр һайшаадаг юм. Дуратай композиторайнгаа зохёолнуудые дирижёр нэгэнтэ бэшэ онсо өөрсөөр тайлбаридаг байгаа. Мүн һүүлшынгээшье программада тэрэ А. Хачатурянай симфоническа хоёр сюитэ оруулаа гээд тэмдэглэлтэй. «Гаянэ» гэжэ баледһээ сюитые шагнаһан хүн бүхэн мэдээжэ композиторай зохёохы бэлигээр бахархадаг, шэдитэ хүгжэмөөрнь хужарладаг гээшэ. Тиихэдэ М. Лермонтовэй «Маскарад» гэһэн пьесэдэ А. Хачатурянай найруулһан хүгжэмһөө табан хубита сюитэ оркестрэйхидэй программада дэмы оруулагдаагүй. Толотомо һайхан аялга шэнжэзрээ энэ хүгжэм тэдэндэ һайшаагдаһан юм. Тиин «Ягаахан басагадай хатарай», шууд түргэн «Лезгичкын», «Нойрһоо һэриһэн Айшагай хатарай» ритмическэ зурагуудые дирижёр М. Балдаев айхабтар шадамараар дамжуулаа. «Маскарадһаа» абтаһан сюитые шагнажа байхада, хүгжэм бүхэнэй өөрсэ түхэл маягые дирижёрой оложо, эрмэлзэл түгэс «Вальсые», уянгата һайхан «Ноктюрные», шударгы түргэн «Мазуркые» тааруу зохидоор дамжуулжа шадаһанда баясамаар байдаг. Тиимэһээл А. Хачатурянай хүгжэмые А. Балдаевай гүйсэдхэхые концертдэ сугларагшад тон халуунаар угтадаг байна бшуу.

Оркестрэй скрипкэдэ зорюулагдажа бэшэгдэһэн А. Глазуновой концерт бүхэдэлхэйн хүгжэмтэ классикын алтан жасада оролсоһониинь дэмы бэшэ. Хүгжэмэй, түхэл хэлбэриин талаар жэгтэй һайхан энэ зохёол бэлигтэй дирижёр М. Балдаевай һанал бодолые ээлдэг болоһоор үнинэй һэн. Тиин оркестрэй шэнэ программада тудаһан золтойшуул А. Глазуновой концертые шагнаба ха юм.

Тус концертын хоёр хуби хоорондоо забһарлалгүйгөөр гүйсэдхэгдөөшье һаа, түхэл маягаараа тад ондоонууд һэн тула бэлэхэнээр илгардадаг байба. Бүхэроссин болон Бүхэсоюзна конкурснуудай лауреат Андрей Андреев скрипкэ дээрэ наадахадаа, суута композиторай бэшэһэн хүгжэмэй хэлбэриие зүбөөр ойлгодог, инструментээ тон һайнаар мэдэдэг байһанаа харуулаа. Гэхэ суура, Буряадай филармониин симфоническа оркестрэйхид солистые даган дэмжэхэдээ, үшөөл һанаһанда хүрэмөөр нааданагүй гэжэ тэмдэглэхээр. Энэ талаар оркестртэшье, хүтэлбэрилэгшэдэньшье үшөөл ехэ хүдэлмэри хэхээр байна гээшэ.

Гайхамшагта композитор К. Сен-Сансын «Интродукци ба рондо-каприччиозо» гэжэ скрипкэ дээрэ наадагдаха пьесэ концертын программада мүн лэ оруулагдаһан байгаа. Суула гараһан энэ пьесые А. Андреев айхабтар шадамараар гүйсэдхөө. Харин скрипкые дэмжэһэн оркестрэйхид хэды оролдожо наадабашье, дахяад лэ шагнагшадай сэдьхэлые ханаагаагүй. Оркестрэй бүридэлдэ хүбшэргэйтэ инструментнүүд дээрэ наададаг хүгжэмшэдэй даншье үсөөн байһаниинь эндэ гаража ерэнэ ха юм. Ерэхэ сезонһоо саана бэшэ болзор соо республикымнай филармониин оркестр дүүрэн бүридэлтэй болоно, хүгжэмдэ дуратайшуулые һонирхолтой шэнэ программануудаараа хужарлуулха бээз гэжэ найдагдана.

О. КУНИЦЫН,
искусство шэнжэлэлгын эрдэмэй кандидат.

НАРАТА ЯЛТА АЙЛШАДЫЕ УГТАНА

Ялта — манай ороной үзэсхэлэн гоё булангуудай нэгэн. Эмшэлэлгын болон сагай зохид уларилтай газар юм. Энэ хадаа бэсын элүүрэй болон эдир залуу наһатанай хизаар мүн. Сагаан шулуун ордонгуудта, мүнхэ ногоон ургамалнуудтай саад, сэсэрлигүүдтэй энэ хизаарта нэгэтэшье һаа амарһан хүн тэрээнэй гоё һайханиие, зөөлэн уларилые, сэнхир хүхэ далайе мартадаггүй.

Элүүрые хамгаалха Ялта хэдэн миллион хүнүүдтэ элүүр энхые бэлэглэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ялта шадар.

ТАСС-ай фотохронико.

«ЭХЫН ҮҮРГЭ»

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй буряад драмын академическэ театрайхид республикымнай мэдээжэ драматург Дугар Дылгыровэй «Эхын үүргэ» гэһэн зүжэгые найруулан табижа, харагшадай анхаралда дурадхаба.

Ажабайдалай орёо шухала асуудалнуудые шиидхэһэн энэ зүжэгые театрта дуратайшуул халуунаар угтажа абаа. Буряад совет театрай үндэһэ һуури табилсагшадай нэгэн, РСФСР-эй арадай артистка Н. С. Гендунова, РСФСР-эй габьяата артист Ц-Д. П. Пурбуев түрүүтэй бэлигтэй актернууд зүжэгтэ хабаадалсажа, тус тустаа һонирхолтой образуудые зохёоһон байна.

Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Ц. Ц. Цыренжапов тус зүжэгые шадамараар найруулан табяа. Тиихэдэ бэлигтэй залуу уран зурааша Е. Д. Будажаповагай сценын шэмэглэлые зохидоор түхеэрһэниие тэмдэглэлтэй.

Б. ДАГБАЕВ,
театрай литературна талые даагша.

ХҮҮГЭДЭЙ ЗҮРХЫЕ ХҮЛГҮҮЛЭН

Николай Лимоновой «Зүрхэ сэдьхэлэй дурсалга» гэһэн номоор уншагшадай конференци Багдарнай дунда һургуулида һаяхан үнгэргэгдэбэ. Мүн лэ нимэ конференциие районой түбэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд интернат һургуулида хабар эмхидхээ бэлэй.

1943 оной июнь—сентябрь һарануудта Буряад ороной холын районуудаар үнгэрһэн агитационно-аяншалгын дүшэн жэлэй ойдо уншагшадай конференци зорюулагдаа. Мүнөө Улаан-Үдэ хотын локомотив-вагон заһабарилгын заводой поселогой нэгэ үйлсэ Николай Лимоновой нэрэмжэтэ болонхой.

Н. Лимонов үшөө училищида һуража байхадаа уран һайханай коллективэй бүридэлдэ манай райондо ерэһэн юм. Агит-аяншалгада хабаадагшад һонирхолтой ханын газетэнүүдые, сэсэн хурса удхатай «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг, нютагаймнай хүн зоной аман үгын зохёолнуудые хэрэглэн, ажабайдалһаа энэ тэрэ хэһэгүүдые абажа, концертнүүдые табидаг байгаа.

Уншагшадай конференциин үедэ һурагшад ёһотой Корчагин шэнги гайхамшагта намтартай номой автор, тэрэнэй бүтээл тухай өөһэдынгөө һанал бодолнуудые хэлэһэн байна. Илангаяа библиотекын хүдэлмэрилэгшэ О. Аныновагай хөөрөөн сугларагшадай халуун анхаралые татаһан байна. Юуб гэхэдэ, тэрэ Н. Лимоновой түрэлхидтэй уулзаһан байна. Энэ үдэшэ Н. Лимонов, тэрэнэй түрэлхид тухай дулаан үгэнүүд хэлэгдээ.

Д. ДОНДУКОВА,
библиотекарь.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ облсовпрофой президиумэй ба ВЛКСМ-эй обкомой сугтаа баталан абаһан тогтоолой ёһоор. «Дуун—эб найрамдалай, демократиин ба хүнэй түлөө тэмсэлдэ зэбсэг мүн» гэһэн уряа доро гитарна дуунуудай республиканска I конкурс үнгэргэгдэжэ дүүрэбэ. Энэ конкурс совет патриотическа дуунуудые үргэнөөр тараан дэлгэрүүлгэдэ, Эхэ орон, Коммунис парти болон арадуудай хани барисаан тухай шэнэ дуунуудые найруулан зохёолгодо горитой нүлөө үзүүлһэн байна. Мүн тиихэдэ дуушадай репертуарай үзэл сурталай, уран һайханай талаар һайжарха, тэдэнэрэй гүйсэдхэхы бэлиг шадабариин дээшэлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэтэй байгаа.

Тус конкурсын I шатада 17 ансамбль, 107 дуушан—дүн хамта 220 хүн эдэбхи ехэтэйгээр хабаадажа, һонирхолтой дуунуудые, найруулгануудые жюрин болон харагшадай үзэмжэдэ дурадхаһан байна. Илангаяа авиационно заводой «Рассвет» гэжэ соёлой ордон (директорынь Л. И. Яковлева), нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой байшан (директорынь Ю. В. Астафьев), Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэрэй клуб (директорынь Г. А. Николаева) болон бусад коллективүүд һайнаар хабаадаа.

Гитарна дуунуудай конкурсын хоёрдохи, шиидхэхы шатань байгша оной ноябриин 19—20 үдэрнүүдтэ «Текстильщик» гэжэ соёлой байшан соо үнгэргэгдөө. Урлэхи шатада илаһан, шалгарһан эгээн эрхим 15 ансамбль, 37 дуушан, хамта дээрээ 80 гаран хүн хоёр үдэрэй туршада бэлиг шадабаряа харуулһан байна. РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, Буряадай АССР-эй арадай артист Ж. А. Батуев түрүүтэй эрилтэ ехэтэй жюри конкурсдо хабаадагшадай дуунуудые, тэдэнэй гүйсэдхэхы бэлиг шадабари, сценэ дээрэ бэеэ барилгыень хаража үзөөд, нимэ дүнгүүдые согсолоо. Гитарна дуу гүйсэдхэдэг ансамбльнуудай дунда нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой байшангай ансамбль (хүтэлбэрилэгшэнь М. Э. Копыловский), «Нижнеангарсктрансс т р о й» трестын барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын «Байкал» гэжэ соёлой байшангай коллектив (хүтэлбэрилэгшэнь В. К. Шарыпов), авиационно заводой «Рассвет» гэжэ соёлой ордонгой дуэт (хүтэлбэрилэгшэнь А. И. Надейкин), тиихэдэ Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэрэй клубай дуэт, Ивалгын гидромелиоративна техникумэй ансамбль, локомотив-вагон заһабарилгын заводой соёлой ордонгой дуэт конкурсдо илагшадай тоодо оробо.

Дуушадай дундаһаа Буряадай хүдөө ажахын институдай багша С. В. Шабаев, авиационно заводой хинан шалгагша, мастер С. П. Нестеров, Северобайкальск хотын «Кристалл» гэжэ соёлой байшангай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ А. В. Еременко, Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай студентка А. В. Отхондоева болон бусад бэлиг шадабаряараа шалгаржа, шэнээр эмхидхэгдэһэн конкурсдо илаба.

Арбан дуушадай өөһэдын найруулан зохёоһон хори гаран дуун конкурсынгаа уряала удхаараа тааруу байгаа. Илангаяа С. В. Шабаев, А. И. Надейкин, А. И. Шарыпов, С. А. Акулова болон А. В. Еременко гэгшэдэй найруулһан дуунууд һайшаагдажа, жюрин үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

ЭБ НАЙРАМДА… ЖАСАДА…

Гэхэтэй хамта … эмхидхэлгэдэ … дунданууды … хо аргагүй. … олон предприяти… зургаануудай … энэ конкурс … наар мэдээжэ … шье дуушадые … суулаагүйнь … Улаан-Үдын … в… комбинадай … шан (профкомо… лэгшэ В. К. Арте… бурятпромстрой… лэй «Строитель… (директорынь В. … бов), нэгэдэмэл … (түрүүлэгшэнь А. … лев), «Бурят… нэгэдэлэй … автомобиль … заводой соёлой … дагатайн леспро… лой байшан бо… бусад эмхи зург… лөөлэгшэд конк… даагүй.

Тобшолол … публика доторна… ехэ һайхан … тай шэнэ конкур… хеэ яһала һайн… дэбэ. Тэрэниие … рэгтэ дутуу дун… ушараа. Конкур… шадые элирүү… удаадахи конкурс… шад олоор хаба… хёохы мүрысөө… улам дээшэлжэ… тайшуулыень … орёо болохо. … мүн лэ энэ конк… ликымнай ду… хүгжөөхэ, шэнэ … элирүүлхэ зэргэ… дохёор, энэ конк… хэлэй конкурс… лагдаһан мүнг… рамдалай жаса… лагдана.

Х. С…

ХҮРШЭНЭРТӨӨ АЙЛШАЛБА

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой соёлой ордондо РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Буряадай АССР-эй габьяата артист Василий Иванович Хижняков эрэшүүлэй арадай хоорой коллективые хүтэлбэрилдэг юм. Энэ коллектив республика дотороо үнгэргэгдэдэг уран һайханай харалгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ехэ амжалтануудые туйладаг.

Тус хоор хүршэ Шэтын область үсэглэдэр мордобо. Тэдэнэр декабриин 5 болотор Шэтэ хотын промышленна предприятинуудта, соёлой байшангуудта бэлиг шадабаряа харуулха.

Республикымнай байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан профсоюзуудай коллективүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн зохёохы тоосоонуудай дүнгүүдээр эрхимлэжэ, гастрольдо Шэтэ хото ошохо эрхэдэ хүртэһэн байна. Энэл соёлой ордонгой «Радуга» гэжэ арадай ансамблиин Н. Розинкинагай хүтэлбэрилдэг хатарай бүлэг тэдэнэртэй ошолдобо.

Г. БЕРЕЗОВСКАЯ.

Спорт

Мянгаад улаан-үдынхид «Спартак» бүлгэмэй санын бааза дээрэ жэл бүри амардаг юм. Зүндаа эндэ дүтэхэнэ урдадаг гол дээрэ онгосоор аяншалхада, үбэлдөө санаар һолжорходо аятай.

Нёдондо үбэл тус баазада 18 мянганһаа үлүү хүн зон амарһан байна. Харин энэ үбэлые баазынхид хэр бэлдэлгэтэйгээр угтаба гээшэб?

— Бидэ үбэлэй үедэ үнгэргэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудта бэлэнбди гэжэ тус баазын директор Андрей Андрианович Бурханов хэлэнэ. — Мүнөө саһан үшөөл бага байна. Санаар ябаха дуратайшуулда 400 паар сана бэлдэгдэнхэй, тиихэдэ үшөө 150 паар нөөсэдэмнай

САН… ЗҮРГЭ… ЗҮР…

бии. Улаан-Үд… хеэ холбооной … кум, ой модо… медицинскэ, … ёл гэгээрэлэй … болон 1-дэхи … һургуулинууда… бэлэдхэл … ёһотой. Тэдэн… нүүд баталагд… хотынхид ама… нуудтэ нишэ е… ябажа амарха, … тай, — гэжэ …

Б. БАЛЬЖ…

ТОБШОХОНО…

БОКС. Залуушуулай дунда боксоор ВЦСПС-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Оренбургска областиин Новотроицк хотодо болобо. Спортын габьяата мастер, СССР-эй габьяата тренер аха дүүнэр Виктор болон Евгений Огуренковүүдэй шанда хүртэхын түлөө энэ мүрысөөндэ спортын бүлгэмүүдэй, албан зургаануудай суглуулагдамал командануд хабаадаһан байгаа.

«Урожай» бүлгэмэй Буряадай областной соведые түлөөлһэн хүдөө ажахын институдай студентнэр А. Гыргенов, Б. Дариев, Ц. Баянов гэгшэд «Урожай» бүлгэмэй Түбэй соведэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадаба. Тиихэдээ хүдөө ажахын институдай агрономическа факультедэй 2-дохи курсын студент Андрей Гыргенов 54 килограммай шэгнүүртэн сооһоо гурбадахи һуури эзэлжэ, бронзо медаляар шагнагдаһан байха юм.

Эдиршүүлэй … соор, бүхэросси… Кемеровэ … байна. Улаан-Ү… һургуулиин 9-… һурагша Баяр … ев энэ мүрысө… на.

ГИИР ҮРГЭ… тын энэ зүйл… эй түрүү һуур… лөө мүрысөөн … ластиин Елец … рэбэ. Республи… нууд Б. Цыре… Носков, Д. З… ритонов гэгшэ… АССР-эй спорт… дые хамгаалж…

Шэнэ-Бэрэ… һабарилгын зав… Валерий Хари… һорилго бэлэд… наа харуулжа, … мэй шэгнүүрт… һаа хоёрдохи … жэ, мүнгэн м… нагдаба. Тэр… зүйлнүүдээр РС… тын мастерай … тэй, зонын … пион юм.

Б-М. Ж…

ВЫМПЕЛДЭ ХҮРТЭБЭ

Улаан-Үдын районой Гильбэрын дунда һургуулиин һурагшад түрэл «Заветы Ильича» совхозойнгоо малшадта жэл бүри горитой туһаламжа үзүүлдэг юм. Үйлэдбэриин һурагшадай бригада бүхы хүдэлмэрэе түсэблэжэ, түхэрээн жэл соо амжалтатайгаар ажалладаг. Тэдэнэр мүнөө Хурамшын, Кокоринной малай фермэнүүдтэ ошожо, тугалнуудые харууһалалсана. Үйлэдбэриин бригадын гэшүүд модоной шэлбүүһэ һаяын үдэрнүүдтэ бэлэдхэжэ, хонишодто үгэхэ юм. Хабар болоходо поли сабшалангуудые сэбэрлэдэг, нагшэбхэ зөөжэ үтэгжүүлдэг заншалтай. Тиихэдэ жэл бүри ажахынгаа 5 мянга гаран хониной нооһо хайшалдаг, нэгэ мянга гаран хурьга харууһалдаг.

Ажалай табадахи четвертьдэ һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө тус һургуулиин үйлэдбэриин һурагшадай бригада ВЛКСМ-эй ЦК-гай вымпелээр һаяхан шагнагдаба.

Б. СОТНИЧ.

ХУЛГАЙГААР АГНАЛГА ХОРЮУЛТАЙ

ХҮН БА БАЙГААЛИ

АГНУУРИИН ХАҺА эхилжэ, республикын олон тоото ангуушад, агнуурида дуратайшуул ой тайгада гаранхай. Тусхай дүрим гуримтай зохилдуулан, үнэтэй сэнтэй арһатай, мүн түрүүтэ ангуудые олзоборилгые урагшатан ябуулха хэрэгтэ эдэнэр хүсэ шадалаа зорюуланхай.

Эгээл энээн тухай хөөрэлдөө эхилхэдээ, агнууриин хэрэг зүбөөр эрхилхэ тушаа онсо тогтохо дуран хүрэнэ. Гол түлэб манай ангуушад үнэн сэхэ, тусхай дүримүүдые хазагайруулдаггүй, байгаали хамгаалха тушаа һайн мэдэсэтэй гээшэ. Гэбэшье гүрэнэй зүгһөө абтаһан уялгануудаа һайса дүүргэдэггүй, сэхэ руунь нюулта нөөлтэгүйгөөр хэлэбэл, олзоборилгын хаһые «гэдэһэ садхаахын» тула хэрэглэдэг ангуушад, хулгайгаар агнуури хэгшэд дайралдадаг байна. Хорюултай арга хэрэглэн, онсолбол, һүниндөө автомашинын хурса гэрэлээр һаргаан гүрөөһэ хюдажа, зулзагалха ан буудаха гэхэ мэтэ хуулида харша үзэгдэлнүүдые дурдабал олон даа.

Иигэжэ хуули буса ябуулга хэдэг хүдхэшүүлые агнуури хинадаг албанайхид мүрдэн барижа хэһээдэг гээшэ. Тиихэдээ нийтын эдэбхитэдтэ түшэглэдэг юм. Бодото баримтануудые гэршэлээ. Һүүлэй 10 һарын туршада республика доторнай агнууриин дүрим 514 дахин хазагайруулагдаа гэжэ элирүүлэгдээ. Эдэнэй 81 ушартань гүрэнэй агнууриин жасада ехэ хохидол ушаруулагдаһан гэжэ тоологдоод, эдэ хэрэгүүд РСФСР-эй Уголовно кодексын 166-дахи статьягай 2-дохи хубиин, 218-дахи статьягай ёһоор дотоодын хэрэгүүдэй таһагта эльгээгдэһэн байна.

Агнуури-олзоборилгын ажахын управлениин дэргэдэхи оперативна бүлэг байгша оной августын 8-да тусхай вертолетоор 5 үдэрэй туршада рейд үнгэргөөд, агнуури эрхилэлгын дүрим хазагайруулһан 28 ушар элирүүлээ һэн. Тэдэнэр агнууриин жасада 6174 түхэриг хохидол ушаруулһан, хуули бусаар 5 буга, 16 боро гүрөөһэ хюдаһан байна. Энэ рейдэй дүнгөөр арадай депутадуудай Яруунын райгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагта 11 браконьерэй хэрэгүүд харагдажа үзэгдэхөөр эльгээгдээ.

Заримыень тодорхойлон нэрлээ. «ЛТП» вездеходтой нэн түрүүн ушарбабди. Геофизическэ экспедициин начальнигай орлогшо Ю. Д. Зацепа, С. Т. Трофимов гэгшэд байба. Хүсэтэ техникын хурданиие, ямаршье налуу надха, уруудам ба үгсүүр газарые адли тэгшэ дабажа гараха шадалыень хэрэглэн, эдэнэр ой тайгын ан амитадые нилээд намнаһан, хорооһон байбал даа. Нэгэ бугын, хоёр боро гүрөөһэнэй мяха шарууһалан амталжа арай үрдеэгүйдөө баригдаад, дээрээ ортоһониинь гайхалгүй бэлэй.

Гэхэтэй хамта Яруунын районой «Коммунизм» колхозой үбһэшэдэй звеногой гэшүүд П. Н. Москвитин, Н. Т. Алимасов, Д-Н. З. Цыдыпов, Т. Т. Климов, А. Т. Климов гэгшэд байгаалиин баялигуудта харшаар, эзэн бусаар хандадагаа гэршэлээ бэлэй. Эдэнэр 5 боро гүрөөһэ хюлаа. Мяхаяа томо амһартануудсоо хадагалһан байба. Нэгэн сооһь үнэр орожо муудашаһан. Нүгөөдэ сооһь бага зэргэ гутаһан, гурбадахи сооһь шүүпэ шэмээгэ алдаагүй мяхан байба. Ямар ушарһаа хангай тайгын баялигта обтобот гэһэн асуудалда бодото харюу эдэнэр оложо ядабагүй: бороо үнжагайран ороод, эдэ хоол асархань бэрхэтэй болоо гээд тайлбарилба. Харин мяханай байгаашье һаань, үшөө ехээр хомхойрһон тухайгаа ойлгуулан хэлэхэ шадабари олобогүй. Иимэ ушарнуудай нэгэн-хоёроор хизаарладаггүй байһаниинь халагламаар.

Байгша оной ноябриин 15-һаа 22 болотор оперативна бүлэгэй гэшүүд дахинаа Яруунын районоор рейд үнгэргэһэн байна. Яруунын район үшөө хүрөөдүй ябатараа, Хориин мехлесхозой хүдэлмэрилэгшэд В. Н. Афанасьев, М. К. Колесников гэгшэдтэй ушарбабди. Өөһэдынгөө хэһэн хорюулта зэбсэгээр буга буудаһан байба. «Мухэйский» гэһэн гүрэнэй заказнигта агнуурин огто хоригдоһониинь олондо мэдээжэ ааб даа. Гэбэшье В. В. Григорьев, А. И. Курбетьев, С. Н. Минеев гэгшэд энэ хорюултай һайса мэдэбэшье, дура зоргондоо аашалһан байба. Браконьернууд 119 хэрмэ, 2 боро гүрөөһэ, 1 хүлүү хороогоо. Гүрэнэй агнууриин жасада хохидол ушаруулагшад хэһээгдэхэл ёһоороо хэһээгдээ.

С. ЩЕПИН,
республикын агнуури-олзоборилгын ажахын управлениин охотовед.

Үбэлэй ой соо.

А. ШОНЖОЛОВОЙ фотоэтюд.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ» — тогтоол. Хурамхаанай районой колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехника», «Сельхозхимия» нэгэдэлнүүдэй социалис уялганууд. «Республикын ажалай үдэр» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Гусиноозерско ГРЭС-эй барилга дээрэ» — суглуулбари. «Хүн түрэлтэниие ядерна дайнай аюулһаа аршалха» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал: тоосоон ба һунгалта. «Ерээдүй уряална» — А. Коротаевагай статья. Мал ажал — онсо шухала һалбари. «Коммунистнуудай жэшээ» — Н. Дегтяревой статья. Партиин ветерануудтай уулзалга. «Үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн» — Н. Пахомовагай. «Халаан бэлдэхэ» — Ц. Цыбденовэй корреспонденцинүүд. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Арадай баян тэнюун байдал тухай анхарал» — Н. Глушковатай хэһэн хөөрэлдөөн (ТАСС). Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Байгалай үмэнэхи түрэл хизаарнай» — материалнуудай суглуулбари. Нютаг нютагай һонин. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время» 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Мультфильмүүд. 10.20 — Н. Рыленков. «Родом из детства». 10.50 — «Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг». 11.20 — «Ю. Эдгис. «Июнь, начало лета» — зүжэг. 12.10 — Полиграфическа промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлнүүдые һайнаар мэдэхэ талаар һурагшадай конкурс-мүрысөөн. 12.40 — «Урданай вальснууд». 13.15 — Шэнэ һонин. 15.15— Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — РСФСР-эй габьяата артист Э. Лабковский ород арадай дуунуудые, романснуудые гүйсэдхэхэ. 16.50 — «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 17.20 — Шэнэ һонин. (буряадаар). 17.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.00 — Киножурнал.

Москва. 18.15—Мультфильм. 19.00 — Уласхоорондын конкурснуудай лауреат В. Овчинников фортепиано дээрэ наадаха. 19.30 — Киножурнал. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хүн ба хуули». 20.30 — Кино-зураглал. 20.45 — «Невестка» — уран һайханай фильм. 22.00— «Время». 22.35 — СССР-эй арадай артист М. Царев Ф. Тютчевэй шүлэгүүдые уншаха. 23.05 — Баскетболоор СССР-эй чемпионат. Эрэшүүл. «Жальгирис» — ЦСКА. 23.35 — «Алма-Ата айлшадые угтана» — хүгжэмтэ дамжуулга. 00.35— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 —«Ожившая земля» — баримтата фильм. 9.35 — Түүхэ. 4-дэхи класс. «Ородой түрүүшын революционернууд». 10.05 — «Англи хэлэн». 10.35 — Түүхэ. 4-дэхи класс. 11.00 — «Гоё һайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэ». 11.35 — Географи. 5-дахи класс. «Хаданууд». 12.05 — «Манай саад». 12.40— Географи. 5-дахи класс. 13.10 — «В. В. Маяковский. Поэт ба поэзи тухай». 10-дахи класс. 13.40 — Англи хэлэн. 14.10— «Карл Маркс ба революционно Росси». 14.40 — «XVIII зуун жэлэй ородой искусство». Архитектура. 15.10 — Д. Д. Шостакович. 15.40 — «М. Стельмахай зохёолнуудай хуудаһануудаар». 16.25 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.30 — «Одохон» — киноальманах.

Москва. 17.20 — «Лаосоор» — киноочерк. 17.45 — Лаосой Арадай Демократическа Республикын дуу, хатарай ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.15 — «Экран» — теле-суглуулбари. 18.45 — «Фитиль»—киножурнал. 18.55— Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 19.25 — Киноочерк. 19.45 — «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 20.15 — Баримтата фильмүүд.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 22.00 — «Время». 22.35 — «Прекрасные господа из Буа-Доре» — табан серитэй уран һайханай фильм (5-дахи сери). 23.55 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Крылья Советов».

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИ… ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай» ноябри… гэргэгдэһэн 48-дахи тиражай … Спортивна лотерейн главна … согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха … 515.319 билет ороо. Зургаа… хэншье таабагүй, табан номе… точка) таагшад — 1.803 тү… бэн номер (720 карточка) та… нүүд—64 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 3.496.322 … Табан номер (14 карточка) тааһан хүнүүд—10.00… риг, дүрбэн номер (2.184 карточка) таагшад—1… хэриг, гурбан номер (76.776 карточка) тааһан … түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 48-дахи тиражай шүүбэри… кабриин 7-һоо январиин 7 болотор түлэгдэхэ…

(ТА…

Редакторай орлогшо И. Р-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2.54—54, зам. редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретарнат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2,54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 выпускающие—2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. Н-00659. Заказ № 277. Индекс 04649.